

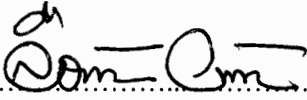
พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี

ชยกร สุวรรณจรัส

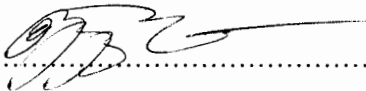
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

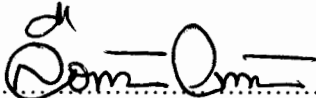
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ชยกร สุวรรณจรัส ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

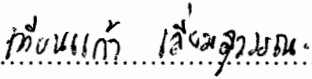
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

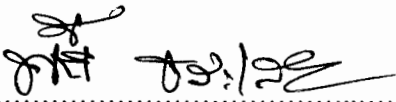
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน อินทชาติ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนีย์ ธารเสนา)
วันที่...16...เดือน.....ธันวาคม.....พ.ศ....2558.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำสิง อำเภอบ้านทอน จังหวัดชลบุรี” สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากหลายท่านที่อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร. ลือชัย วงษ์ทอง ที่กรุณาได้รับเป็นที่ปรึกษา และได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ความคิดเห็นในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. กฤษณา นันทเพ็ชร ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการจัดทำแบบสอบถาม และขอกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์ในวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้ศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผู้ศึกษาเข้ารับการศึกษ ซึ่งความรู้ที่ได้รับนั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนผู้ที่เสียสละตอบแบบสอบถาม และให้คำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำสิง อำเภอบ้านทอน จังหวัดชลบุรี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณจากใจจริง

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจอันสำคัญยิ่งตลอดมา และเพื่อนนิสิตร่วมหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไป (ภาคค่ำ) รุ่นที่ 10 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดจนกระทั่งวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ชยกร สุวรรณจรัส

57930093: กลุ่มวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: พฤติกรรม/ การจัดการ/ ขยะมูลฝอย /เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง

ชยกร สุวรรณจรัส: พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี (PUBLIC BEHAVIOR TOWARD SOLID WASTE MANAGEMENT IN NONGTAMLUENG MUNICIPALITY, PANTHONG DISTRICT, CHON BURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ลือชัย วงษ์ทอง, ปร.ด. 102 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ประการที่สอง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ครั้วเรือน โดยสถิติที่ใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และค่าสถิติ One-way ANOVA

ผลการศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า ด้านการนำมาใช้ใหม่ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1 ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับ ที่ 2 ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 และผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน สถานภาพทางครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ จำนวนสมาชิก ในครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ ควรจัดหาโครงการหรือกิจกรรมสำหรับการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องให้กับประชาชนได้ปฏิบัติเรียนรู้ และควรสนับสนุนให้มีการณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตนเอง เช่น ตั้งเป็นคณะกรรมการดูแลในเรื่องการจัดการขยะในชุมชน หรือหมู่บ้านต่าง ๆ

57930093: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A.

(GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: BEHAVIOR/ MANAGEMENT/SOLID WASTE/ NONGTAMLUENG
MUNICIPALITY

CHAYAKORN SUWANJARAT: PUBLIC BEHAVIOR TOWARD SOLID WASTE
MANAGEMENT IN NONGTAMLUENG MUNICIPALITY, PANTHONG DISTRICT,
CHON BURI PROVINCE. ADVISOR: LUECHAI WONGTHONG, Ph.D. 102 P. 2015.

The study aimed to investigate and compare public behavior in solid waste management in Nongtamlueng Municipality based on personal factors. The sample group consisted of 400 households in Nongtamlueng Municipality and questionnaires were used to collect the data. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The study revealed a high level of overall behavior on solid waste management. When each aspect was studied, that of recycling was ranked the highest, followed by garbage sorting, and garbage reducing. Education, monthly income, and family status were found to be irrelevant to the management behavior, but gender, age, status, occupation, number of household members were found to be relevant to the behavior at .05 level of statistical significance.

The study also recommended organizing projects or activities on appropriate management of solid waste, campaigns on creating awareness of common goods from continual waste management, and allowing public to have their voices in the solid waste management in their local areas, such as setting up committee to oversee the management.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	9
นโยบายและแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย.....	24
กฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	28
บริบทของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี.....	33
ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
วิธีการศึกษาข้อมูล.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
เกณฑ์การแปลผล.....	58
4 ผลการวิจัย.....	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลึก อำเภอพานทอง จังหวัดจันทบุรี.....	64
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลึก อำเภอพานทอง จังหวัดจันทบุรี.....	68
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน.....	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
สรุปผลการวิจัย.....	83
การทดสอบสมมติฐาน.....	85
อภิปรายผลการวิจัย.....	86
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	91
ภาคผนวก.....	95
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เขตการปกครองอำเภอพานทอง..... 34
2	เขตการปกครองเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง..... 36
3	จำนวนประชากรเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง..... 37
4	สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง..... 38
5	อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496..... 43
6	แหล่งที่มาของตัวแปรอิสระ..... 52
7	แหล่งที่มาของตัวแปรตาม..... 53
8	ข้อมูลจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง..... 55
9	ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าความถี่และค่าร้อยละ..... 60
10	ผลการศึกษาความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี..... 64
11	ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย..... 68
12	ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการนำมาใช้ใหม่..... 70
13	ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย..... 71
14	ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ในปัจจัยด้านภาพรวมต่าง ๆ..... 72
15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ..... 73
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ..... 74
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ..... 75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ.....	76
19 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ..	76
20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา.....	77
21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน.....	78
22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	78
23 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ.....	79
24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	80
25 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	81
26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว.....	81
27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	82

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	แผนที่จังหวัดชลบุรี.....	34
3	แผนที่เขตปกครองเทศบาลตำบลหนองตำลึง.....	37
4	โครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลหนองตำลึง.....	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีมากขึ้น เช่นเดียวกับจำนวนประชากรในโลกที่มีเพิ่มมากขึ้น และวิถีการดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีมนุษย์ดำรงชีวิตโดยปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลายเป็นการพยายามควบคุมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำรงชีวิต โดยพยายามใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ เช่น การผลิตถุงพลาสติกเพื่อนำมาเป็นภาชนะบรรจุสิ่งของและอาหารแทนวัสดุธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้เกิดวัสดุเหลือใช้จากกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หรือที่เรียกว่า “ขยะมูลฝอย” ขึ้นนั่นเอง

การขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหา ไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น เพราะอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ในทุกวันนี้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ นับเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติปัญหาหนึ่ง โดยเฉพาะสิ่งที่ทำให้เกิดมลพิษสิ่งแวดล้อมอย่างขยะมูลฝอย ซึ่งถือเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สุดเป็นปัญหาใหญ่ของสังคม ในปัจจุบันที่ถูกมองข้าม จึงเป็นปัญหาที่รัฐและท้องถิ่นต้องให้ความสนใจและเร่งรีบดำเนินการแก้ไข โดยด่วน เพราะขยะเป็นวัตถุที่เหลือทิ้งจากการบริโภค อุปโภคประจำวันของมนุษย์ ปริมาณของขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจะเพิ่มเป็นเงาตามตัว ตามอัตราการเพิ่มของประชากร และความเจริญทางเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่กำลังพัฒนา อย่างประเทศไทย ปัญหาใหญ่ของขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล คือ การจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลได้เพิ่มความรุนแรงมากขึ้นทุกปี

การจัดการขยะมูลฝอย สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเสมือนเป็นแนวทาง และขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามหลักสุขภาพีบาล โดยเน้นตั้งแต่ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา การเก็บ การขน รวบรวม และขนส่ง ขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตลอดจนเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน

ในการจัดการขยะมูลฝอย อันจะนำไปสู่การจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทั้งนี้ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง เป็นเขตที่อยู่ระหว่างเมืองกับชนบท มีประชาชนอาศัยและประกอบกิจการอย่างหนาแน่น และใกล้กลุ่มอุตสาหกรรมนิคมอมตะนคร จึงทำให้ขยะมูลฝอยมีจำนวนมาก ประกอบกับทางเทศบาลไม่มีพื้นที่กำจัดขยะเป็นของตนเอง ต้องจ้างเหมาภาคเอกชนในการทิ้งและกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการการฝังกลบ ดังนั้น จึงต้องมีการจัดการควบคุมขยะมูลฝอยด้วยหลักวิธีที่ถูกต้อง เพื่อลดปัญหามลพิษจากขยะและปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน เป็นต้น จากสภาวะการณ์ดังกล่าว เทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง จึงต้องมีการจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกวิธีและจะต้องมีการอบรมชี้แจงแก่ประชาชนให้เข้าใจในพิษภัยและอันตรายอันเกิดจากขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกระทำของประชาชนทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตีการแก้ไขปัญหาก็ต้องแก้ที่การกระทำของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น ขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่งดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยทำการศึกษาในประเด็นด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาเทศบาลตำบลหนองคำดิ่งให้เป็นพื้นที่ที่มีความสะอาดปราศจากขยะที่มีอยู่ในพื้นที่ และนอกจากนี้เพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องให้กับประชาชนในชุมชนเทศบาลตำบลหนองคำดิ่งมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และสถานภาพทางครอบครัว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อได้รู้ถึงพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อให้รู้ถึงผลการเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และสถานภาพทางครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรม

การจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการ

ขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 ประชาชนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการ

ขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตในการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

2. ขอบเขตด้านประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 มีประชากรทั้งหมด 11,939 คน (เทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง, 2558)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2560 ในเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยรวบรวมข้อมูลงานวิจัยต่าง ๆ และจัดเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคมถึงธันวาคม พ.ศ. 2558

นิยามศัพท์เฉพาะ

เทศบาล หมายถึง เทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่มนุษย์กระทำโดยมีความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ และการปฏิบัติ เป็นตัวก่อให้เกิดการกระทำออกมา อาจเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิดก็ได้ ซึ่งแบ่งเป็นพฤติกรรมที่อาจสังเกตได้และสังเกตไม่ได้

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่ตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หมายถึง บรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่เหลือจากความจำเป็นในการใช้ ซึ่งในขณะที่คนไม่ต้องการ

การลดการเกิดขยะมูลฝอย หมายถึง วิธีการพยายามลดขยะมูลฝอยให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด โดยลดจากแหล่งกำเนิด เช่น เลือกรับหรือซื้อสินค้าที่ใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์น้อยที่สุด การไม่สนับสนุนและซื้อสินค้าประเภทใช้ได้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง การรู้จักคัดแยก การซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์อย่างประหยัด และคุ้มค่า เป็นต้น

การนำกลับมาใช้ใหม่ หมายถึง การคัดแยกวัสดุรีไซเคิลออกจากขยะมูลฝอยในชุมชน เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว และโลหะต่าง ๆ เป็นต้น

การคัดแยกขยะ หมายถึง วิธีการจัดการขยะมูลฝอยที่ใช้หลักการแยกขยะมูลฝอยบางประเภท ออกจากขยะมูลฝอยชุมชน ได้แก่ การคัดแยกขยะมูลฝอยออกเป็นประเภท ขยะมูลฝอยแห้ง ขยะมูลฝอยสลายตัวง่าย ขยะมูลฝอยทั่วไป และของเสียที่เป็นอันตราย เป็นต้น

การทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนเห็นว่าวัสดุชิ้นนั้นไม่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกต่อไป จึงนำไปทิ้งตามที่ต่าง ๆ

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การกระทำที่แสดงออกมาโดยการปฏิบัติที่ถูกต้องในการจัดการขยะ มีการแยกถังขยะนำขยะมาเป็นประโยชน์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาผลงานวิจัยของชัยชนะ สงคำ (2554) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้เสนอวิธีการจัดการ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
3. นโยบายและแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย
4. กฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย
5. บริบทของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
6. ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

ความหมายของพฤติกรรม

การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ มีการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมไว้หลายทฤษฎี ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” ไว้มากมาย เช่น

DuBrin (1998 อ้างถึงใน วันชัย มีชาติ, 2548, หน้า 5) ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์กระทำ ซึ่งรวมไปถึงกระบวนการภายในของมนุษย์ด้วย เช่น ความคิด ความรู้สึก และความใฝ่ฝัน ล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

วลัยพร สกุลทอง (2551, หน้า 10) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมของอินทรีย์ ทั้งที่สังเกตได้ง่าย เช่น การนั่ง การเล่น การพูด การยกมือ และที่สังเกตได้ยาก หรือส่วนที่เจ้าของพฤติกรรมเองเท่านั้นที่รู้ เช่น การคิดการจากการรับรู้และความรู้สึก เป็นต้น

สุภาพร ศรีงาม (2552, หน้า 23) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือกิจกรรมใด ๆ ของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ ทั้งที่สังเกตได้ คือ พฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตไม่ได้ คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายใน

รุ่งกิจ บุรณ์เจริญ (2554, หน้า 19) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม คือ การแสดงออก ซึ่งการกระทำของมนุษย์ที่สังเกตเห็นได้จากภายนอกมีรากฐานจากความรู้ ความเชื่อ ทักษะคิดส่วนบุคคล โดยพฤติกรรมที่แสดงออกจะถูกควบคุมสั่งการด้วยระบบจารีต ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งที่สามารถสังเกตได้ และที่สังเกตไม่ได้ โดยใช้เครื่องมือวัดโดยทางอ้อม ทั้งที่รู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว

ประเภทของพฤติกรรม สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมภายนอก (External behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เราสามารถสังเกตได้ด้วยตาหรือใช้เครื่องมือวัด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ๆ คือ

1.1 พฤติกรรมโมลาร์ (Molar behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5

1.2 พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เราที่ไม่สามารถสังเกตได้ด้วยตา ต้องอาศัยเครื่องมือหรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อื่นมาวัด จึงสามารถรู้ได้ เช่น การเต้นของหัวใจ การย่อยอาหารของกระเพาะ การตรวจคลื่นสมอง การตรวจหาปริมาณน้ำตาลในเลือด เป็นต้น

2. พฤติกรรมภายใน (Internal behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงและไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ ได้แก่ พฤติกรรมที่เป็นความในใจ ความรู้สึกนึกคิด ความกลัว ความโกรธต่าง ๆ ซึ่งเราสามารถสันนิษฐานได้จากพฤติกรรมภายนอก แต่บางครั้งก็ไม่สามารถสรุปแน่นอนได้ เจ้าตัวเท่านั้นที่สามารถบอกได้ว่าเขารู้สึกอย่างไร ดังนั้น การสรุปพฤติกรรมภายในเป็นสิ่งที่ควรระวังให้มาก เพราะอาจผิดพลาดได้ เราอาจแบ่งพฤติกรรมภายในได้ดังนี้

2.1 พฤติกรรมที่เป็นความรู้สึกที่เกิดจากสิ่งเร้ามากระทบกับประสาทสัมผัส เช่น การที่ได้ยิน การได้เห็น การได้กลิ่น การได้รสชาติ การได้สัมผัส เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมที่เป็นการตีความ เมื่อสิ่งเร้ามากระทบประสาทสัมผัสจะเกิดความรู้สึก และการที่จะทราบว่าอะไรเกิดขึ้นนั้นต้องอาศัยการตีความเข้าช่วย ดังนั้น การรับรู้จึงเป็นกระบวนการที่เกิดจากการรู้สึกและการตีความ หากไม่สามารถตีความ การรับรู้ก็ไม่สมบูรณ์ เช่น เขาพูดภาษาอังกฤษ เราตีความไม่ได้ก็ไม่รู้ว่าเขาพูดอะไร หมายความว่าอย่างไร เป็นต้น

2.3 พฤติกรรมที่เป็นความคิดและการตัดสินใจ ซึ่งการคิดในที่นี้ หมายถึง การจินตนาการ การคิดและการตัดสินใจเป็นหัวใจในการบงการให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมภายนอกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน ในขณะเดียวกันการคิดและการตัดสินใจ ย่อมขึ้นอยู่กับความรู้และการจำด้วย

การเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ มีแนวคิดดังนี้

1. พฤติกรรมเกิดจากการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย ซึ่งแรงขับต่าง ๆ จะไปกระตุ้นให้ร่างกายแสดงออกพฤติกรรม

2. พฤติกรรมเกิดจากความคิด ความเข้าใจ การคิดเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต้องเปลี่ยนแปลงการคิดของบุคคล

3. พฤติกรรมเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลของการกระทำ ถ้าได้สิ่งทีพอใจจะทำให้มีพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น

4. พฤติกรรมเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรม

สาเหตุของพฤติกรรม

การศึกษาเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของพฤติกรรมนั้น มีรูปแบบดังนี้

1. รูปแบบจิตลักษณะ (Traits model) เป็นการศึกษาที่อยู่ภายในตัวบุคคลที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ได้แก่ การศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล โดยมีหลักการว่า บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดบุคลิกภาพที่แตกต่างกันด้วย ในแต่ละลักษณะของบุคลิกภาพจะประกอบไปด้วย ลักษณะจิตใจง่าย ๆ หลายจิตลักษณะ และลักษณะจิตใจนี้จะคงสภาพอยู่ในตัวบุคคล ทำให้บุคคลมีลักษณะพฤติกรรมและการกระทำแตกต่างไปจากบุคคลอื่น เช่น ลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว จะต้องประกอบไปด้วยลักษณะย่อย ๆ ได้แก่ ความวิตกกังวล ความตระหนักรู้ในตนเองต่ำ และพฤติกรรมที่สอดคล้องกันก็คือ การเป็นคนเงิบเฉย ไม่ชอบสมาคมกับคนอื่น ชอบทำงานอยู่คนเดียว เป็นต้น

2. รูปแบบพลวัตทางจิต (Psychodynamic model) เป็นการศึกษาเชิงโครงสร้างหรือกระบวนการต่าง ๆ ทางจิตที่เป็นต้นเหตุของพฤติกรรม หลักการในการศึกษาก็คือ พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากความขัดแย้งของโครงสร้างทางจิต 3 ด้าน ได้แก่ อิด (Id) อีโก้ (Ego) ซุปเปอร์อีโก้ (Super ego) โครงสร้างทางจิต 3 ด้านนี้ จะมีความขัดแย้งกันตลอดเวลา โดยที่อิดจะเป็นแรงขับในการกระทำตามความต้องการของตน อีโก้เป็นส่วนที่พัฒนาขึ้นตามวัยที่เป็นตัวควบคุมให้มีพฤติกรรมอยู่ในขอบเขตของสังคม และซุปเปอร์อีโก้เป็นตัวที่ควบคุมอิดกับอีโก้ให้มีความขัดแย้งกันในสภาพสมดุลหรือไม่สมดุล ซึ่งแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

3. รูปแบบสถานการณ์นิยม (Situationism models) รูปแบบนี้มีหลักการว่า พฤติกรรมย่อมเป็นไปตามสถานการณ์หนึ่ง ๆ มากกว่าหนึ่ง ๆ มากกว่าจะเป็นลักษณะที่คงที่ถาวร ดังกล่าวไว้ในสองแบบแรก รูปแบบที่สามนี้ กล่าวว่า สถานการณ์ภายนอกมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์สามารถแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ได้ สถานการณ์แวดล้อมภายนอกเงื่อนไขทางสังคม และสิ่งเร้าต่าง ๆ จะมีอิทธิพลอย่างเดียว โดยไม่สนใจถึงสาเหตุภายในนั้น ไม่สามารถชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ครบถ้วนได้

4. รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism models) เป็นการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมโดยนำรูปแบบที่หนึ่งและที่สามารถรวมกันแล้ว เพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานการณ์

การเกิดพฤติกรรมนั้นจะขึ้นอยู่กับระหว่างจิตลักษณะของบุคคลกับสถานการณ์ที่เขากำลังประสบอยู่
 หลักสำคัญของรูปแบบปฏิสัมพันธ์นี้ก็คือ มีการกำหนดตัวแปรที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม 3 ประเภท
 คือ ลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำ เช่น มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความมุ่งมั่น เป็นต้น อันที่สอง คือ
 ลักษณะของสถานการณ์ที่การกระทำนั้นจะเกิดขึ้น เช่น ตำแหน่งหน้าที่การงาน การศึกษาต่อ เป็นต้น
 และสุดท้าย คือ สาเหตุร่วมระหว่างลักษณะทางจิตใจกับลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งอาจวัด
 และศึกษาได้ในรูปของการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะบางประการของสถานการณ์ การตีความ
 หรือการเห็นความสำคัญของสถานการณ์นั้นของบุคคลผู้กระทำ

จากคำนิยามดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง กิริยา การกระทำ
 กิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ แบ่งออกเป็น การกระทำภายใน เช่น ความจำ ความคิด การเต้นของหัวใจ
 และการกระทำภายนอก คือ สิ่งที่เราสังเกตได้ และมองเห็นด้วยตาเปล่า รวมถึงบทบาททาง
 การประพฤติปฏิบัติ การทำงานในชีวิตปกติที่แสดงออกให้เห็นด้านนอก ซึ่งสื่อออกมาให้สังเกตได้ว่า
 บุคคลนั้นกำลังจะแสดงพฤติกรรมใดในขณะนั้น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอย

การวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอย
 ที่จะส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ทั้งในส่วน
 ของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (Reuse & recycle) รวมถึงการกำจัดที่ได้ผลพลอยได้ เช่น ปุ๋ยหมัก
 หรือพลังงาน โดยสรุปวิธีการดำเนินการตามแนวทางของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังนี้
 คือ (สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2548, หน้า 80)

1. การลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) สามารถทำได้โดย

1.1 พยายามลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจเกิดขึ้น เช่น ใช้สินค้าที่มีความคงทนถาวร
 และมีอายุการใช้งานนานหรือเลือกใช้สินค้าชนิดเติม

1.2 ลดปริมาณวัสดุ เป็นการพยายามเลือกใช้สินค้าที่บรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดใหญ่แทน
 บรรจุภัณฑ์ที่มีขนาดเล็ก เพื่อลดปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่จะกลายเป็นขยะมูลฝอย

2. การนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะมูลฝอย เศษวัสดุมาใช้ใหม่อีก หรือเป็นการใช้ซ้ำ
 ใช้แล้วใช้อีก ๆ เช่น ขวดน้ำหวานนำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้วนำมาใส่น้ำตาล

3. การนำมาแก้ไข (Repair) โดยการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นมูลฝอย
 มาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้ว

4. การแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) โดยการนำวัสดุมาผ่านกระบวนการเพื่อผลิตเป็นสินค้าใหม่ คือ การนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น พลาสติก กระดาษ ขวด โลหะต่าง ๆ นำกลับมาหลอมใหม่

5. การหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษ (Reject) โดยการหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟม ปฏิเสธการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์

ลีนินาฏ ชื่นบาน (2556, หน้า 20-22) ได้เสนอวิธีการควบคุมแก้ไขมลพิษจากขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีในทุกขั้นตอนของการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งหลักสำคัญอยู่ที่การลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดด้วยการประหยัด การนำกลับมาใช้ใหม่ การเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ หีบห่อ และการนำขยะจากแหล่งหนึ่ง ไปใช้เป็นวัตถุดิบในอีกแหล่งหนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการ 5 ข้อ (หรือ 5R) ที่พึงระลึกอยู่เสมอก่อนทิ้งขยะมูลฝอย คือ

R1-REUSE (การใช้ใหม่ใช้ซ้ำ) เป็นการนำขยะมูลฝอยมาใช้ใหม่หรือใช้ซ้ำแล้วซ้ำอีกหลาย ๆ ครั้ง เช่น นำขวดใส่กาแฟที่หมดแล้วมาใส่น้ำตาล ใส่ที่ออฟฟิศ ฯลฯ เป็นต้น

R2-REPAIR (การซ่อมแซมใช้ใหม่) เป็นการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นขยะมูลฝอยมาซ่อมแซมเพื่อให้ใช้งานได้อีก เช่น ซ่อมแซมวิทยุ ปะยางรถยนต์ที่ชำรุด เป็นต้น

R3-RECYCLE (การแปรรูปกลับมาใช้ใหม่) เป็นการนำขยะมูลฝอยมาแปรรูปหรือเปลี่ยนแปลงสภาพจากเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น นำแก้วแตกมาหลอมผลิตเป็นแก้วหรือกระจกใหม่ เป็นต้น

R4-REJECT (การหลีกเลี่ยง) เป็นการหลีกเลี่ยงการเพิ่มขยะมูลฝอย เช่น การหลีกเลี่ยงการใช้ถุงพลาสติกมาใช้ถุงผ้าแทน หรือหลีกเลี่ยงการใช้สารบางประเภทที่มีคุณสมบัติอันตรายต่าง ๆ ได้แก่ สารฆ่าแมลง สารปราบศัตรูพืช เป็นต้น

R5-REDUCE (การลดปริมาณการใช้) เป็นการลดปริมาณการใช้ที่ฟุ่มเฟือยโดยมิได้ยั้งคิด เช่น การบรรจุหีบห่อโดยใช้บรรจุภัณฑ์หลาย ๆ ชั้น หรือการใช้กระดาษหน้าเดียวแทนที่จะใช้กระดาษ 2 หน้า เป็นต้น

กรรมวิธีที่ใช้ในการกำจัดมูลฝอย

ในด้านกรรมวิธีที่ใช้ในการกำจัดมูลฝอย มีจุดประสงค์หลักในการทำลายหรือลดปริมาณของมูลฝอยให้เหลือน้อยที่สุด โดยอาศัยขบวนการทางชีววิทยาหรือปฏิกิริยาทางเคมี เสริมด้วยเครื่องจักรกลในการทำงานให้ได้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันวิธีการกำจัดมูลฝอยที่ถูกหลักวิชาการมี 4 วิธี ได้แก่ (กรมควบคุมมลพิษ, 2549, หน้า 4-9)

1. วิธีหมักทำปุ๋ย (Composting) วิธีการหมักมูลฝอยเพื่อทำปุ๋ยอาศัยขบวนการทางชีววิทยาของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุที่มีอยู่ในมูลฝอย โดยเฉพาะจุลินทรีย์พวกที่ต้องการออกซิเจน (Aerobic bacteria) ภายใต้สภาวะที่เหมาะสมในด้านความชื้น อุณหภูมิ ปริมาณออกซิเจน รวมทั้งอัตราส่วนระหว่างคาร์บอนและไนโตรเจน ผลผลิตที่ได้เป็นสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายเป็นผงหรือก้อนเล็ก ๆ สีน้ำตาล เรียกว่า คอมโพสท์ สามารถนำไปใช้เป็นสารปรับปรุงคุณภาพดิน (Soil conditioner) ได้ การหมักปุ๋ยสามารถทำลายเชื้อโรคได้หลายชนิดที่อุณหภูมิระหว่าง 50-70 องศาเซลเซียส มูลฝอยส่วนที่หมักได้จะมีปริมาณลดลงประมาณ 50% ระยะเวลาที่ใช้ในการหมักประมาณ 3 เดือน ถึง 1 ปี ขึ้นอยู่กับรูปแบบวิธีการหมักที่ใช้ สำหรับสภาวะที่เหมาะสมในการหมักประกอบด้วย

1.1 ความชื้นในมูลฝอยอยู่ในช่วง 40-60%

1.2 คาร์บอนต่อไนโตรเจนของอินทรีย์วัตถุอยู่ในช่วงระหว่าง 25-30 ต่อ 1

1.3 ต้องควบคุมปริมาณออกซิเจนให้เพียงพอในกองมูลฝอย โดยการพ่นอากาศเข้าไปหรือพลิกกลับกองมูลฝอย รวมทั้งบดย่อยมูลฝอยให้มีขนาดเล็ก

รูปแบบของการหมักทำปุ๋ยมี 2 วิธี คือ แบบให้ย่อยสลายโดยกองบนพื้นหรือในหลุม เช่น ระบบ Windrow กับ แบบใช้เครื่องจักรกลช่วยในการหมัก เพื่อช่วยให้ขบวนการหมักเกิดเร็วขึ้น เช่น การให้ถังหมักนอทรจกระบอก (Rotating drum) ที่กรุงเทพมหานครใช้อยู่

2. วิธีเผาในเตา การกำจัดมูลฝอยโดยการใช้เตาเผา เป็นวิธีการจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพดีมากที่สุดวิธีหนึ่ง สามารถลดปริมาณมูลฝอยลงได้ประมาณร้อยละ 80-90 อาศัยคุณสมบัติมูลฝอยซึ่งสามารถติดไฟได้ภายในเตาเผา โดยมีอากาศหรือเชื้อเพลิงเสริมภายใต้อุณหภูมิและความดันที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับรูปแบบและขนาดของเตาเผาแต่ละประเภท ผลที่ได้จากปฏิกิริยาเผาไหม้จะเกิดก๊าซชนิดต่าง ๆ ไอ น้ำ ฝุ่น และขี้เถ้า อุณหภูมิเผาไหม้ขึ้นสุดท้ายภายในเตาโดยทั่วไปจะอยู่ในช่วงระหว่าง 850-1,200 องศาเซลเซียส

รูปแบบเตาเผาที่ใช้เผามูลฝอยทั่วไป แบ่งออกได้ 3 ประเภท

2.1 เตาเผาชนิดมีแผงตะแกรง (Stoker-fired) เป็นเตาเผาขนาดใหญ่ ใช้แผงตะแกรงในการป้อนมูลฝอย การเผาใช้อากาศมากเกินพอและใช้น้ำมันเชื้อเพลิงเสริมด้วย สามารถเดินเครื่องเผาได้ต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง จำเป็นต้องติดตั้งระบบควบคุมอากาศเสียด้วย เตาประเภทนี้เหมาะสำหรับเผามูลฝอยปริมาณตั้งแต่ 150 ตัน/วันขึ้นไป

2.2 เตาเผาชนิดใช้ตัวกลางนำความร้อน (Fluidized bed) เป็นเตาเผาที่ใช้แร่ควอทซ์ขนาด 1 มิลลิเมตร เป็นตัวนำความร้อนในขบวนการเผามูลฝอย โดยพ่นลมเข้าไปในเตาตลอดเวลา

มูลฝอยที่จะเผาต้องถูกบดย่อยให้มีขนาดเล็ก การเผาไหม้ใช้อากาศมากเกินไป สามารถใช้เผามูลฝอยในอัตรา 25-100 ตัน/ วัน

2.3 เตาเผาชนิดควบคุมการเผาไหม้ (Paralytic) เป็นเตาเผาขนาดเล็กที่ใช้เผามูลฝอยในปริมาณไม่เกิน 10 ตัน/ วัน ขบวนการเผาไหม้ 2 ขั้นตอน ขั้นแรกเป็นการเผาในสภาวะใช้อากาศน้อยได้อุณหภูมิประมาณ 450 องศาเซลเซียส ขั้นที่สอง ใช้อากาศมากเกินไป เผาที่อุณหภูมิสูงประมาณ 1,000-1,200 องศาเซลเซียส ปัญหาอากาศเสียจากการเผาจะเกิดขึ้นน้อยกว่าเตาเผาใหญ่

3. วิธีฝังกลบ การกำจัดมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบนั้นเป็นการนำมูลฝอยมาเทกองในพื้นที่ซึ่งจัดเตรียมไว้แล้วใช้เครื่องจักรกลเกลี่ยและบดอัดให้ยุบตัวลง แล้วใช้ดินกลบทับและบดอัดให้แน่นอีกครั้ง หลังจากนั้นนำมูลฝอยมาเกลี่ยและบดอัดอีกเป็นชั้น ๆ สลับด้วยชั้นดินกลบ เพื่อป้องกันปัญหาในด้านกลิ่นเหม็น น้ำฝนชะล้าง และเหตุรำคาญอื่น ๆ อินทรีย์สารที่มีอยู่ในมูลฝอยจะถูกย่อยสลายตามธรรมชาติ โดยจุลินทรีย์โดยขบวนการย่อยสลายชนิดไร้อากาศ (Anaerobic decomposition) และเกิดก๊าซมีเทน รวมทั้งน้ำเสียขึ้นในชั้นของมูลฝอย การดำเนินการฝังกลบมูลฝอยจะต้องมีมาตรการระบายก๊าซออกจากพื้นที่ฝังกลบและมีการป้องกันหรือบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้น พื้นที่ที่ใช้ในการฝังกลบต้องมีมาตรการระบายก๊าซออกจากพื้นที่ฝังกลบและมีการป้องกันหรือบำบัดน้ำเสียที่เกิดขึ้น มีการสำรวจตรวจสอบแล้วว่าเหมาะสม กล่าวคือ เป็นพื้นที่ว่างไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือเป็นที่ด้อยคุณค่าทางการเกษตร ไม่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง เป็นต้น

วิธีการฝังกลบที่ใช้งานมี 2 วิธี คือ

3.1 แบบกลบบนพื้นที่ (Area method) วิธีฝังกลบบนพื้นที่ เป็นวิธีฝังกลบที่ใช้ในพื้นที่ราบลุ่มส่วนใหญ่ โดยใช้การฝังกลบมูลฝอยที่ระดับดินเดิมแล้วค่อยบดอัดทับในชั้นถัดไปให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จนได้ระดับตามที่กำหนด นอกจากนั้นจะต้องก่อสร้างคันดินโดยรอบแนวขอบพื้นที่กำจัดเพื่อเป็นผนังกั้นชั้นมูลฝอยที่ถูกบดอัดและน้ำเสียที่เกิดจากกองมูลฝอยไม่ให้ซึมสู่ภายนอก วิธีนี้จำเป็นต้องจัดหาดินจากภายนอกพื้นที่เพื่อทำคันดินและเป็นวัสดุกลบทับชั้นมูลฝอย

3.2 วิธีฝังกลบแบบขุดร่อง เป็นการฝังกลบมูลฝอยในระดับต่ำกว่าดินเดิม โดยการขุดเป็นร่องลึกในระดับที่กำหนดแล้วทำการบดอัดมูลฝอยเป็นชั้น ๆ ระดับความลึกของกันร่องควรอยู่สูงกว่าระดับน้ำใต้ดินไม่น้อยกว่า 1 เมตร นอกจากนั้นกันร่องจะต้องมีการลาดด้วยชั้นดินเหนียวบดอัดและหรือแผ่นพลาสติกสังเคราะห์ รวมทั้งระบบบ่อรวบรวมน้ำเสียจากชั้นมูลฝอยบดอัดเพื่อป้องกันน้ำชะล้างมูลฝอยไม่ให้ปนเปื้อนกับแหล่งน้ำใต้ดิน

4. วิธีกำจัดเสริม นอกเหนือจากวิธีการกำจัดมูลฝอยทั้ง 3 วิธีดังกล่าว ยังมีวิธีการต่าง ๆ ที่เสริมในขบวนการกำจัดมูลฝอยให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการนี้ส่วนใหญ่จะเป็น

ขั้นตอนความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ประชาชนทั่วไป บริษัทผู้ประกอบการต่าง ๆ รวมทั้งองค์กรท้องถิ่นที่รับผิดชอบการจัดการมูลฝอย

4.1 การลดปริมาณจากแหล่งกำเนิด (Source reduction) ได้แก่ การเลือกใช้สินค้าซึ่งสามารถใช้ซ้ำได้อีก (Product reuse) เช่น ภาชนะบรรจุต่าง ๆ การเลือกซื้อสินค้าที่มีขนาดใหญ่เพื่อทดแทนการซื้อสินค้าชิ้นเล็กหลาย ๆ ชิ้นในปริมาณที่เท่ากัน (Reduced volume) การผลิตหรือเลือกใช้สินค้าที่มีอายุใช้งานได้ยาวนาน (Decreased consumption)

4.2 การนำกลับไปใช้ใหม่ (Recycling) เป็นการคัดแยกหรือเลือกวัสดุที่มีค่าหรือมีประโยชน์เพื่อนำกลับไปผลิตใหม่ เช่น กระดาษสำนักงาน หนังสือพิมพ์เก่า พลาสติก แก้ว โลหะต่าง ๆ เป็นต้น จะช่วยลดปริมาณมูลฝอยที่ต้องกำจัด และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดด้วย

4.3 การคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษและอันตราย (Separation of household hazardous wastes) ควรจัดทำเป็นโครงการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษและอันตรายออกจากมูลฝอยชุมชน สารพิษและอันตรายเหล่านี้ เช่น ถ่านไฟฉายที่เสื่อมสภาพ หลอดนีออนที่หมดอายุแล้ว กระจกยาฆ่าแมลง กระจกสี หรือตัวทำลาย เป็นต้น องค์กรท้องถิ่นที่รับผิดชอบจะต้องเตรียมการประชาสัมพันธ์ด้านให้ความรู้และขอความร่วมมือวิธีการจัดเก็บและรวบรวมวิธีการกำจัดที่มีประสิทธิภาพ

4.4 วิธีการจัดแบบผสมผสาน (Integrated disposal) เป็นการคิดแปลงนำวิธีการจัดการมูลฝอยที่กล่าวแล้วมาผสมใช้งานตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการมูลฝอยให้สูงขึ้น วิธีการจัดแบบผสมผสาน อาจประกอบด้วย

4.4.1 การลดปริมาณมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด

4.4.2 การนำมูลฝอยกลับไปใช้ใหม่

4.4.3 การคัดแยกมูลฝอยที่เป็นพิษและอันตราย

4.4.4 การกำจัดโดยวิธีการฝังกลบ และหรือวิธีหมักทำปุ๋ย และหรือวิธีเผาในเตา

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของชุมชนและสังคม โดยปริมาณของขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของประชากรและเศรษฐกิจ ถ้าหากว่ามีการจัดการที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกหลักสุขาภิบาลก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัยของชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน และปัญหาสังคมอื่น ๆ

ราชบัณฑิตยสถาน (2530) ได้ให้ความหมายของคำว่า “มูลฝอย” คือ เศษของที่ทิ้งแล้ว ส่วนขยะนั้นได้ให้ความหมายไว้เช่นกัน คือ มูลฝอย กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ทั้งสองคำนี้มีความหมาย

เหมือนกัน จะใช้คำไหนแล้วแต่ผู้ใช้ เช่น นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ใช้คำว่า “ขยะมูลฝอย” ซึ่งเป็นคำที่ทุกคนเข้าใจดี

การเกิดมูลฝอย

การเกิดมูลฝอยของมนุษย์นั้นแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติ ศาสนา และลักษณะการดำรงชีพ พฤติกรรมประจำวัน โดยปกติทั่วไปคนไทยมีอัตราการผลิตมูลฝอยอยู่ระหว่าง 0.5-1.5 กิโลกรัม/คน/วัน หรือประมาณ 0.82 กิโลกรัม/คน/วัน (สินีนาฏ ชื่นบาน, 2556) อัตรานี้จะมีค่ามากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญดังนี้ คือ

1. ฐานะด้านการเงิน
2. อุปนิสัยในการบริโภค
3. ฤดูกาล
4. ลักษณะของเมือง อาทิ เมืองอุตสาหกรรม เมืองท่องเที่ยว เป็นต้น
5. เทศกาลการท่องเที่ยว

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย หรือที่เรียกว่า ขยะเปียก เป็นขยะที่เน่าเปื่อยได้ง่าย เช่น เศษอาหาร เศษพืชผัก เปลือกผลไม้ เป็นต้น

2. ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก หรือที่เรียกว่า ขยะแห้ง เช่น กระดาษ ถุงพลาสติก ขวดแก้ว กระจก โลหะ ผ้า เศษไม้ยาง เป็นต้น ขยะพวกนี้เน่าเปื่อยได้ยากหรืออาจไม่เน่าเปื่อย ซึ่งเราสามารถเลือกเอาวัสดุที่ยังมีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่ได้อีก โดยทำการคัดแยกก่อนทิ้ง อันจะช่วยให้ปริมาณขยะน้อยลง และสามารถนำไปขายสร้างรายได้อีกด้วย

3. ขยะอันตราย ได้แก่ สารเคมีหรือวัตถุมีพิษต่าง ๆ ที่พ้นจากสภาพใช้งานแล้ว รวมทั้งขยะติดเชื้อจากสถานพยาบาล เช่น ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ หลอดฟลูออเรสเซนต์ กากสารเคมีจากโรงงานอุตสาหกรรม ยาและสารเคมีเสื่อมสภาพ สำลี และเศษอวัยวะจากสถานพยาบาล เป็นต้น ขยะพวกนี้จะต้องมีการทำลายด้วยวิธีพิเศษเพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคและสารพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีการจำแนกตามพิษภัยที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และจำแนกตามลักษณะของขยะ ซึ่งมีการจำแนกตามไว้ ดังนี้

3.1 จำแนกตามพิษภัยที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มี 2 ประเภท คือ ขยะทั่วไป หมายถึง ขยะมูลฝอยที่มีอันตรายน้อย ได้แก่ พืชอาหาร เศษกระดาษ เศษผ้า พลาสติก เศษหญ้า และใบไม้ ฯลฯ ขยะอันตรายเป็นขยะที่มีภัยต่อคนและสิ่งแวดล้อม อาจมีสารพิษติดไฟหรือระเบิดง่าย

ปนเปื้อนเชื้อโรค เช่น ไฟแช็ก แก๊ส กระจังสเปรย์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หรืออาจเป็นพวกสำลี และผ้าพันแผลจากสถานพยาบาลที่มีเชื้อโรค

3.2 จำแนกตามลักษณะของขยะมี 2 ประเภท คือ ขยะเปียกหรือขยะสด (Garbage) มีความชื้นปนอยู่มากกว่าร้อยละ 50 จึงติดไฟได้ยาก ส่วนใหญ่ ได้แก่ เศษอาหาร เศษเนื้อ เศษผัก และผักผลไม้จากบ้านเรือน ร้านจำหน่ายอาหารและตลาดสด รวมทั้งซากพืชและสัตว์ที่ยังไม่เน่าเปื่อย ขยะประเภทนี้จะทำให้เกิดกลิ่นเหม็น เนื่องจากแบคทีเรียย่อยสลายอินทรีย์สาร นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค โดยติดไปกับแมลง หนู และสัตว์อื่นที่มาดม ขยะแห้ง (Rubbish) คือ สิ่งเหลือใช้ที่มีความชื้นอยู่น้อย จึงไม่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็น จำแนกได้ 2 ชนิด คือ ขยะที่เป็นเชื้อเพลิง เป็นพวกที่ติดไฟได้ เช่น เศษผ้า เศษกระดาษ หลุม ใบบน ไม้ กิ่งไม้แห้ง และขยะที่ไม่เป็นเชื้อเพลิง ได้แก่ เศษโลหะ เศษแก้ว และเศษก้อนอิฐ

3.3 แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย แหล่งกำเนิดของขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะการใช้ที่ดินได้เป็น 8 ประเภท ดังนี้

3.3.1 ย่านที่พักอาศัย (Residential area)

3.3.2 ย่านพาณิชยกรรม (Commercial area)

3.3.3 สถานที่ราชการและสถาบันการศึกษา (Institutional area)

3.3.4 แหล่งที่มีการก่อสร้างหรือทุบทำลายสิ่งก่อสร้าง (Construction and demolition area)

3.3.5 พื้นที่สาธารณะที่รัฐดูแล (Municipal service area)

3.3.6 ระบบบำบัดต่าง ๆ (Treatment plant)

3.3.7 ย่านอุตสาหกรรม (Industrial area)

3.3.8 ย่านเกษตรกรรม (Agricultural area)

นอกจากนี้จะมีการแบ่งแหล่งขยะมูลฝอยตามลักษณะการใช้พื้นที่แล้ว ยังมีการจำแนกตามแหล่งของเสียอีก ซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งชุมชน ประกอบด้วย บ้านเรือน สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล และแหล่งพาณิชยกรรม โรงงานอุตสาหกรรม

3.4 องค์ประกอบของขยะมูลฝอยในประเทศไทย ตัวอย่างมูลฝอยที่สู่มออกมาจะนำมาแยกองค์ประกอบเป็นประเภทต่าง ๆ 10 ประเภท ได้แก่

3.4.1 ผักผลไม้และเศษอาหาร หมายถึง เศษผัก เศษผลไม้ เศษอาหารที่เหลือจากการเตรียมการปรุงและการบริโภค (ยกเว้น เปลือกหอย กระจุก ก้างปลา ชังข้าว โปด ก้านกระถิน) เช่น ข้าวสุก เปลือกผลไม้ เนื้อสัตว์ ฯลฯ

3.4.2 กระดาษ หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเยื่อกระดาษ ตัวอย่างเช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ หนังสือต่าง ๆ ใบบลิว การ์ด ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ กระดาษอัด ฯลฯ

3.4.3 พลาสติก หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก เช่น ถุงพลาสติก ภาชนะพลาสติก ของเล่นเด็กที่ทำด้วยพลาสติก ผลิตภัณฑ์ไฟเบอร์กลาส ฯลฯ

3.4.4 ผ้า หมายถึง สิ่งทอต่าง ๆ ที่ทำมาจากเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ผ้าลินิน ผ้าไนลอน ตัวอย่างเช่น ด้ายเส้นผ้า ผ้าเช็ดมือ ถุงเท้า ฯลฯ

3.4.5 ไม้ หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ ไม้ไผ่ ฟางหญ้า เศษไม้ รวมทั้ง ดอกไม้

3.4.6 ยางและหนัง หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากยางหรือหนัง ตัวอย่างเช่น เครื่องหนัง รองเท้า ลูกบอลหนัง กระเป๋าหนัง ฯลฯ

3.4.7 แก้ว หมายถึง วัสดุหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากแก้ว ตัวอย่างเช่น กระจก ขวดแก้ว หลอดไฟ เครื่องแก้ว ฯลฯ

3.4.8 โลหะ หมายถึง วัสดุและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ทำจากโลหะ ตัวอย่างเช่น กระป๋องโลหะ สายไฟ ภาชนะต่าง ๆ ตะปู ฯลฯ

3.4.9 หิน กระเบื้อง กระดุกสัตว์ และเปลือกหอย หมายถึง เศษหิน เศษกระดุกสัตว์ เปลือกหอย ตัวอย่างเช่น เปลือกหอย กุ้ง ปู กระดุกสัตว์ ก้างปลา ฯลฯ

3.4.10 อื่น ๆ หมายถึง วัสดุอื่นใดที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มต่าง ๆ ข้างต้น รวมถึง ผุ่นทราย ถ้ำ

3.5 ปัจจัยที่มีผลต่อขยะมูลฝอยในชุมชน สีนินาฏ ชื่นบาน (2556) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดจากการดำรงชีพหรือขยะมูลฝอยชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ฤดูกาล รายได้ โครงสร้างของครอบครัว อุปนิสัยในการซื้อสินค้า พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร รูปแบบของการดำรงชีวิต ทักษะคิดในการดำรงชีวิต กฎหมายบังคับ

3.6 สาเหตุที่ทำให้เกิดขยะมูลฝอย ปัญหาขยะมูลฝอยเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้

3.6.1 ความมั่งง่ายและขาดความสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น เป็นสาเหตุที่พบบ่อยมาก ซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตามพื้นหรือแหล่งน้ำโดยไม่ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ให้ และโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งลักลอบนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้งตามที่ว่างเปล่า

3.6.2 การผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปจนเกินความจำเป็น เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้น และการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุง ทำให้มีขยะปริมาณมาก

3.6.3 การเก็บขยะและทำลาย หรือนำขยะไปใช้ประโยชน์ไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีขยะตกค้างกองหมักหมมและส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณ จนก่อปัญหามลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

3.7 ผลกระทบของขยะมูลฝอยต่อสภาวะแวดล้อม ขยะมูลฝอยนั้นนับวันจะเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนประชากร ถ้าหากไม่มีการจัดการกำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ปัญหาความสกปรกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากขยะมูลฝอยจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ถ้ามองกันอย่างผิวเผินแล้ว ขยะมูลฝอยนั้นไม่มีผลกระทบต่อมนุษย์มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยตรงต่อมนุษย์ยังอยู่ในขั้นที่ไม่รุนแรงนัก ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงไม่รุนแรงเท่าไร แต่ในความเป็นจริงแล้ว ขยะมูลฝอยจะก่อให้เกิดปัญหาต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก และจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์ด้วย โดยทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้เนื่องจาก

3.7.1 ขยะมูลฝอยเป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงนำโรค เช่น แมลงวัน แมลงสาบ ยุง ฯลฯ และเป็นที่พักซ่อนของหนูและสัตว์อื่น ๆ

3.7.2 ขยะมูลฝอยทำให้เกิดกลิ่นเหม็นและก่อความรำคาญ

3.7.3 ขยะมูลฝอยที่ทิ้งเกลื่อนกลาดถูกลมพัดกระจัดกระจายไปตกอยู่ตามพื้นที่ ทำให้พื้นที่บริเวณนั้นสกปรก ขาดความสวยงาม เป็นที่รังเกียจแก่ผู้พบเห็น และผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณที่ใกล้เคียง นอกจากนี้ขยะมูลฝอยที่ตกอยู่หรือถูกทิ้งลงในคูคลองหรือทางระบายน้ำจะไปสกัดกั้นการไหลของน้ำ ทำให้แหล่งน้ำสกปรกและเน่าเสีย

3.7.4 น้ำเสียที่เกิดจากกองขยะมูลฝอยที่กองทิ้งไว้เป็นน้ำเสียที่มีความสกปรกสูงมาก ซึ่งมีทั้งสารอินทรีย์ สารอนินทรีย์ เชื้อโรค และสารพิษต่าง ๆ เจือปนอยู่ เป็นน้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลไปตามพื้นดินบริเวณใดก็จะทำให้บริเวณนั้นสกปรก ในกรณีที่น้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลลงสู่แหล่งน้ำก็จะทำให้คุณภาพของน้ำเสียไป ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำผิวดินหรือแหล่งน้ำใต้ดินก็ตาม ล้วนเป็นอันตรายต่อผู้ใช้น้ำและสิ่งที่มีชีวิตที่อาศัยในแหล่งน้ำ น้ำที่สกปรกมากหรือมีสารพิษเจือปนอยู่ก็อาจทำให้สัตว์น้ำตายในเวลาอันสั้นหรืออาจสูญพันธุ์ไป นอกจากนี้น้ำที่มีสิ่งสกปรกเจือปนย่อมไม่เหมาะแก่การอุปโภคบริโภค แม้จะนำไปปรับปรุงคุณภาพน้ำแล้วก็ตาม เช่น การทำน้ำประปา ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำมากขึ้น

3.7.5 ขยะมูลฝอยทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ขยะมูลฝอยที่กองทิ้งไว้ในเขตชุมชนหรือขยะที่ทิ้งไว้ไม่มีการฝังกลบขยะมูลฝอยเหล่านั้น จะส่งกลิ่นเหม็นน่ารังเกียจออกมา เศษชิ้นส่วนของขยะมูลฝอยจะสามารถปลิวไปในอากาศ ทำให้เกิดความสกปรกแก่อากาศ ซึ่งมีผลต่อสุขภาพของมนุษย์ นอกจากนี้ขยะมูลฝอยที่กองไว้นาน ๆ จะมีก๊าซที่เกิดการหมักขึ้น ได้แก่ ก๊าซชีวภาพ ซึ่งติดไฟและเกิดระเบิดขึ้นได้ และก๊าซไข่เน่า (ก๊าซไฮโดรเจนซัลไฟด์) ซึ่งมีกลิ่นเหม็น

3.8 การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะ การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย มีหลายวิธีดังนี้

3.8.1 ส่งเสริมให้มีการลดปริมาณขยะ เพื่อลดภาระในการจัดการ ตัวอย่างเช่น กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้มีความคงทนหรือมีอายุการใช้งานนาน ลดการผลิตชิ้นส่วนที่ทำให้เกิดขยะโดยไม่จำเป็น เช่น ลดปริมาณกระดาษหรือพลาสติกห่อหุ้มสินค้า ส่งเสริมให้มีการนำวัสดุใช้แล้วมาเวียนใช้มากขึ้น เช่น ขวด กระจก โลหะ อลูมิเนียม กระดาษ พลาสติก เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บทำลายและเป็นการประหยัดทรัพยากรอีกด้วย มีมาตรการในการเรียกคืนสิ่งที่ใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ พิจารณาเก็บภาษีมลพิษจากผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดขยะในสิ่งแวดล้อม

3.8.2 รณรงค์ให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ตัวอย่างเช่น ลดการใช้ผลิตภัณฑ์ที่สลายตัวยากและก่อให้เกิดปัญหาได้นาน เช่น พลาสติกและโฟม เพราะพลาสติกต้องใช้เวลาประมาณ 40 ปี จึงจะสลายตัวไปตามธรรมชาติ ในกรณีโฟมนั้น นอกจากสลายตัวได้ช้าแล้ว กระบวนการผลิตยังมีการใช้ซีเอฟซี ซึ่งเป็นสารที่ทำลายชั้นโอโซนอากาศ จึงควรใช้ใบตองหรือถุงกระดาษที่สลายตัวเร็วกว่า ทั้งขยะลงในถังหรือภาชนะที่จัดเตรียมไว้อย่างเป็นทางการเป็นกิจนิสัย ควรมีถังขยะประจำบ้าน พร้อมทั้งแยกถังตามประเภทหรือชนิด เช่น ขยะแห้ง ขยะเปียก ขยะทั่วไป หรือขยะเพื่อการรีไซเคิลที่เป็นแก้ว พลาสติก โลหะ

3.8.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขยะ หน่วยงานที่เก็บขยะควรดำเนินการดังนี้ จัดถังรับ รับ โดยแยกตามประเภทขยะหรือชนิดขยะหรือปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของชุมชน และตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ทิ้งได้สะดวก เก็บขยะตามกำหนดเวลา

3.8.4 กำจัดขยะอย่างถูกต้องและเหมาะสม วิธีกำจัดที่ใช้ในปัจจุบันมี 4 วิธี การกองไว้ให้เน่าเปื่อยหรือแบบปล่อยทิ้ง ใช้กับขยะที่เน่าเปื่อยง่าย มีปริมาณน้อย โดยกองให้ห่างไกลจากชุมชน เสียค่าใช้จ่ายน้อย แต่สกปรกเกิดกลิ่นเหม็น อาจเกิดมลพิษกับดินและน้ำ การฝังกลบที่ฝังกลบต้องอยู่ห่างไกลจากชุมชน มีการกรูกันหลุมอย่างดี เพื่อมิให้ของเหลวจากกองขยะ ซึ่งอาจจะมีเชื้อโรคอยู่ซึมถึงน้ำใต้ดินได้ และต่อท่อระบายก๊าซเพื่อป้องกันการระเบิดหรือลุกไหม้ การเผาควรใช้ระบบกำจัดแบบเตาเผาเพื่อทำลายขยะที่ไหม้ไฟได้โดยไม่ก่อให้เกิดสารพิษ ไม่ควรใช้กับโฟม ถุงพลาสติก ท่อ พี.วี.ซี. การนำมาใช้ประโยชน์เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากจะช่วยประหยัดทรัพยากรได้มาก โดยเลือกขยะไปใช้ประโยชน์ได้ในหลายลักษณะ เช่น การนำไปใช้อีก (Reuse) การเวียนใช้ (Recycle) การลดใช้ (Reduce) การใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง การใช้เป็นวัสดุก่อผนัง การใช้ผลิตปุ๋ย และการใช้เป็นเชื้อเพลิง

3.8.5 จัดตั้งศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรม จัดสร้างศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรม ในแหล่งโรงงาน เพื่อให้สามารถจัดการของเสียจากกระบวนการผลิตปริมาณมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมแขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร และ โครงการจัดตั้ง ศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมระบบกายภาพเคมี จังหวัดสระบุรี ชลบุรี และระยอง

3.9 วิธีการกำจัดขยะ การเลือกวิธีการกำจัดขยะที่เหมาะสมต้องคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้

3.9.1 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจะต้องคาดการณ์ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นอย่างน้อย 15 ปีว่ามีมากแค่ไหน ส่วนใหญ่เป็นขยะประเภทอะไร ทั้งนี้ปริมาณขยะจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบกำจัดขยะที่เหมาะสม จำนวนเงินลงทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้

3.9.2 ข้อมูลจำเพาะของการกำจัดขยะแต่ละวิธี เช่น ขนาดที่ดินที่ต้องใช้ แต่ละวิธีมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

3.9.3 ความพร้อมขององค์กร เช่น งบประมาณมีมากน้อยแค่ไหน จะคิดค่าบริการอย่างไร แพงไปหรือเปล่าที่ชาวบ้านยินดีจะจ่ายหรือไม่

3.9.4 ความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นมีมากน้อยเพียงใด ชาวบ้านมีความต้องการหรือไม่ อยากได้วิธีการกำจัดแบบใด

3.9.5 ต้องการตรวจสอบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าจะดำเนินการแล้วต้องขออนุญาตจากหน่วยงานใดหรือไม่ ต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ หรือจะขอเงินทุนช่วยเหลือได้อย่างไร เพราะเมื่อสร้างเสร็จแล้วจะได้เปิดใช้ได้เลย

3.10 แนวทางการช่วยลดปัญหาขยะ คือ

3.10.1 การลดปริมาณขยะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนว่าควรลดปริมาณขยะได้อย่างไร ควรเลือกสินค้าหรือบริโภคอย่างไร จึงจะทำให้เกิดขยะน้อยลง

3.10.2 การแยกขยะ ต้องให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงเหตุผลของการแยกขยะ และทำให้ทุกคนสามารถแยกขยะได้ทุกครั้งก่อนทิ้ง โดยสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนว่าขยะบางชนิดสามารถแยกออกมาใช้ประโยชน์ได้

3.10.3 การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนว่า ทุกคนก่อให้เกิดมลพิษ ดังนั้น จึงถือเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมทำให้ขยะหมดไป วิธีการ คือ การสร้างกลยุทธ์ในการทำความเข้าใจและปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนในเรื่องการลดปริมาณขยะ โดยวิธีการระดมความคิดเห็นอยู่ยังพอแก้ไขได้ มีมลพิษควรหลีกเลี่ยง ควรหมุนเวียนมาใช้ใหม่

การคัดแยกขยะ

การคัดแยกขยะ หมายถึง การคัดแยกประเภทขยะ ณ แหล่งกำเนิดของขยะนั้น ๆ หรือการคัดแยกประเภทขยะ จำพวกขวดแก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ ฯลฯ ที่ยังใช้ได้ ออกก่อน เพื่อนำไปขายหรือจะทิ้งแยกในแต่ละถังตามชนิดและประเภทของขยะแต่ละชนิด (สินีนาฏ ชื่นบาน, 2556)

ในปัจจุบันยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ส่วนใหญ่จะมีการคัดแยกประเภทขยะเป็นทอด ๆ โดยเริ่มจากแหล่งกำเนิดของขยะไปจนถึงระบบการจัดขยะเป็นครั้งสุดท้าย อย่างไรก็ตาม การแยกขยะที่แหล่งกำเนิดขยะจะช่วยลดปริมาณขยะ เน้นการคัดแยกขยะที่แหล่งกำเนิดขยะ ซึ่งต้องใช้ต้นทุนสูงมาก สิ้นเปลืองพลังงาน เวลา และประสิทธิภาพการทำงานลดลง (สินีนาฏ ชื่นบาน, 2556)

การคัดแยกขยะที่แหล่งกำเนิดขยะ วัสดุต่าง ๆ ที่ถูกคัดแยกจะถูกขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งจะนำไปขายให้กับผู้รับซื้อของเก่าเป็นช่วง ๆ จนถึงโรงงานอุตสาหกรรม เป็นการคัดแยกประเภทขยะชนิดที่ไม่เป็นทางการ (Informal system) หรือเรียกว่า ระบบแอบแฝง ซึ่งเป็นสภาพจริงในปัจจุบัน (สินีนาฏ ชื่นบาน, 2556) จึงจัดรูปแบบการคัดแยกขยะได้ดังนี้

1. การคัดแยกขยะมูลฝอยตามลักษณะของขยะชนิดที่เผาไหม้ได้กับชนิดที่เผาไหม้ไม่ได้

1.1 สำหรับขยะประเภทเผาไหม้ได้นำไปกำจัด ดังนี้

1.1.1 จำพวกเศษอาหาร กระดาษ ไม้ อื่น ๆ นำไปเผาในเตาเผาขยะ जिँที่เฝ้าที่เหลือจากการเผานำไปกลบฝัง

1.1.2 จำพวกขยะเปียก เศษอาหาร จะนำไปหมักให้ย่อยสลาย เมื่อย่อยสลายแล้วจึงนำไปทำปุ๋ยใส่ต้นไม้หรือปลูกพืชต่าง ๆ ได้

1.1.3 จำพวกพลาสติก จะนำไปผ่านขบวนการจัดบดเป็นแท่งแล้วจึงนำไปกลบฝัง

1.2 ประเภทเผาไหม้ไม่ได้นำไปกำจัดโดย

1.2.1 ขวดแก้ว กระป๋อง โลหะ นำไปบดอัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycle) ดิน ทราช และอื่น ๆ นำไปกลบฝัง

2. การคัดแยกขยะโดยอาศัยลักษณะการใช้ประโยชน์จากขยะเป็นเกณฑ์ แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

2.1 การใช้ประโยชน์จากขยะ โดยเจ้าของคัดแยกขยะมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ ขวดแก้ว กระดาษหนังสือพิมพ์ ภาชนะพลาสติกชำรุด เศษโลหะ ยางรถยนต์ เป็นต้น โดยเจ้าของขายขยะให้แก่พ่อค้ารับซื้อของเก่ารายย่อย ซึ่งจะรับซื้อและนำไปขายต่อเป็นทอด ๆ จนถึงโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าต่อไป

2.2 การใช้ประโยชน์จากขยะโดยร้านอาหารหรือภัตตาคาร ลักษณะขยะเป็นขยะสด เช่น เศษอาหาร ผัก เปลือกผลไม้ และขวดแก้ว โดยเจ้าของขายหรือให้เปล่าแก่ผู้ประกอบการค้า เศษอาหาร ซึ่งจะนำไปขายแก่ผู้เลี้ยงสัตว์หรือขายให้แก่โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูปต่อไป ส่วนขวดแก้วนั้นเจ้าของร้านอาหารหรือภัตตาคารจะขายไปแก่ร้านค้าของเก่า ซึ่งจะถูกขายต่อไป จนถึงโรงงานผลิตแก้วและกระจกต่อไป

2.3 การใช้ประโยชน์จากขยะ โดยเจ้าหน้าที่ที่เก็บขนขยะเจ้าหน้าที่เก็บขยะนำมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ ขวดแก้ว พลาสติก โลหะ โดยทำการคัดแยกขยะมูลฝอยในระหว่างที่ทำการเก็บขยะ เพื่อนำไปกำจัดยังสถานที่กำจัดขยะ และขายขยะที่คัดแยกไว้แก่ร้านรับซื้อของเก่า และถูกขายต่อไปจนถึงโรงงานอุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า

2.4 การใช้ประโยชน์จากขยะโดยผู้ซุกซุกขยะ ลักษณะของขยะที่ซุกซุกจะเป็นขยะที่นำมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ ขวดแก้ว พลาสติก โลหะ ฯลฯ ซึ่งจะนำไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า และขายต่อกันเป็นทอดจนถึงโรงงานอุตสาหกรรม

2.5 การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยโรงงานหมักทำปุ๋ย ลักษณะของขยะที่โรงงานหมักทำปุ๋ยนำมาใช้ประโยชน์ คือ ขยะมูลฝอยบางส่วน เช่น ขวดแก้ว พลาสติก โลหะ ที่หมักทำปุ๋ยไม่ได้จะถูกคัดแยกออกไปจากระบบการหมัก

3. การคัดแยกประเภทขยะตามลักษณะของขยะเป็น 3 ประเภท ได้แก่

3.1 ขยะเปียก (Garbage) เป็นขยะที่มีความชื้นมากและย่อยสลายได้ง่าย ได้แก่ เศษอาหาร ผัก ผลไม้ และใบไม้ ให้ทิ้งลงในถังขยะเปียกแล้วนำไปกำจัดโดยการทำปุ๋ยหมัก

3.2 ขยะแห้ง (Rubbish) เป็นขยะที่มีความชื้นน้อย ประเภทกระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ เศษผ้า เศษหนัง และยาง เป็นต้น ควรแยกทิ้งจากขยะเปียกให้ทิ้งลงในถังแห้ง เพื่อง่ายแก่การนำไปกำจัดโดยวิธีกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล และกำจัดโดยใช้เตาเผาขยะ รวมทั้งบางส่วนยังนำไปสู่กระบวนการใช้ใหม่ (Recycle)

3.3 ขยะหมุนเวียน (Recycle) เป็นขยะที่หมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยนำเข้าสู่กระบวนการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ กระดาษ กระดาษจากสำนักงาน กระดาษกล่อง และกระดาษหนังสือพิมพ์ เก็บรวบรวมไว้ในสภาพที่สะอาดเรียบร้อย แก้ว ขวดแก้วที่ใส่ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม อาหาร เครื่องปรุง และเครื่องสำอาง เป็นต้น ให้นำฝาขวดออกและรินน้ำ หรือสิ่งที่เหลือค้างออกให้หมด เก็บรวบรวมไว้ พลาสติกและภาชนะบรรจุพลาสติกแยกฝาออกถ้ามี และนำของเหลือค้างออกให้หมด เก็บรวบรวมไว้ โลหะ กระป๋องบรรจุเครื่องดื่ม ให้แยกเอาของเหลวภายในออกให้หมด เก็บรวบรวมไว้ในภาชนะรองรับ

ขั้นตอนในกระบวนการคัดแยกประเภทขยะ

จากหลักการจัดการของเสียและป้องกันมลพิษ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (สินีนาฏ ชื่นบาน, 2556)

1. การป้องกันและลดปริมาณการก่อเกิดขยะ (Prevention and reduction)
2. การหมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และการนำมาใช้ใหม่ใช้ซ้ำ (Recycle and reuse)
3. การบำบัด (Treatment) ได้แก่ การแยกสารพิษออกจากขยะอันตรายก่อนนำไปเผาในเตาเผาขยะ เป็นต้น
4. การกำจัด (Disposal) โดยทั่วไปนิยมวิธีการเผาในเตาเผาขยะ การกลบฝัง และการหมักทำปุ๋ย เป็นต้น

จากหลักการจัดการของเสียและป้องกันมลพิษดังกล่าว การคัดแยกขยะจัดอยู่ใน 2 ขั้นตอนแรก ได้แก่

1. การลดปริมาณการก่อเกิดขยะ (Reduction) เป็นการลดขยะจากแหล่งที่เกิด (Reduce at source) โดยป้องกันขยะไม่ให้เกิดขึ้นมาหรือเกิดขึ้นน้อยที่สุด หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้วัตถุดิบทดแทนให้เหมาะสม ถือว่าเป็นวิธีลดการเกิดขยะที่ได้ผลดี และรวมทั้งขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีการคัดแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ก่อนทิ้งลงถังแยกประเภท ได้แก่ ขยะเปียก ขยะแห้ง (วัสดุหมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่) ขยะแห้งอื่น ๆ ตลอดจนการแยกขยะอันตรายไว้ในถุงที่จัดแยกเฉพาะ เพื่อให้รถบรรทุกของเทศบาลเก็บขน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์และกำจัดด้วยวิธีที่เหมาะสมต่อไป

2. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ใหม่ใช้ซ้ำ (Reuse) ได้แก่ การนำวัสดุของใช้ที่อยู่ในสภาพที่กลับใช้ใหม่ และการนำผลิตภัณฑ์หมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) เป็นการแยกวัสดุที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำออกจากขยะ และรวบรวมมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าขึ้นใหม่

ประโยชน์ของการคัดแยกประเภทขยะ

การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดขยะ นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะที่เป็นปัญหาขยะล้นในชุมชนได้แล้ว ยังทำให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ดังนี้ (สินีนาฏ ชื่นบาน, 2556)

1. ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดลง
2. ลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ และใช้พื้นที่กำจัดน้อยลง
3. ลดปริมาณขยะที่ตกค้างในชุมชน อันเนื่องมาจากปริมาณขยะมูลฝอยลดลง
4. ลดภาระการจัดการขยะ โดยการเผาทำลายหรือรอการสลายตัว

5. ลดการเกิดสารพิษจากการเผาทำลายหรือลดการทำลายชั้น โอโซนในบรรยากาศจากการเผาทำลายพลาสติกและโฟม เป็นต้น

6. วัสดุที่แยกออกจากขยะสามารถนำไปขายได้ เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่า

7. วัสดุที่คัดแยกจากขยะและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) จะช่วยลดการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติและพลังงานที่ใช้ในการผลิตสินค้า เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

ปัญหาและอุปสรรคในการคัดแยกขยะ

จากการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษ ในปี พ.ศ. 2539 พบว่า ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดประมาณ 13.1 ล้านตัน มีปริมาณขยะที่มีศักยภาพในการนำกลับมาใช้ซ้ำและแปรรูปหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่ประมาณ 5.8 ล้านตัน หรือร้อยละ 4.4 แต่มีการรวบรวมขยะจากชุมชนมาใช้ประโยชน์ได้ประมาณ 1.4 ล้านตัน หรือร้อยละ 10.7 เท่านั้น จากสถิติดังกล่าวจะเห็นว่า ความร่วมมือในการคัดแยกขยะชุมชนโดยทั่วไปค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ อันอาจเกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่อไปนี้ (สินินาฏ ชื่นบาน, 2556)

1. ประชากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคัดแยกขยะ การที่ประชากรขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคัดแยกขยะ ทำให้ขาดความร่วมมือในการปฏิบัติการคัดแยกขยะมูลฝอย เนื่องจากไม่ทราบความสำคัญและคุณประโยชน์ของการคัดแยกขยะว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งแวดล้อมรอบตัวเราและในชุมชน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาขยะล้นในชุมชน และปัญหามลพิษดังกล่าว จึงทำให้มีการปฏิบัติไม่ถูกต้อง เช่น มีการคัดแยกขยะ แต่ไม่คัดแยกขยะที่คืนกลับมาใช้ประโยชน์ หรือ ไม่มีการคัดแยกขยะเลย เป็นต้น

2. ประชากรขาดแรงจูงใจในการร่วมมือปฏิบัติการคัดแยกขยะและการนำขยะหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

3. ภาครัฐไม่ได้กำหนดระเบียบการปฏิบัติการคัดแยกขยะที่ชัดเจน และการประสานงานไปยังชุมชนท้องถิ่นไม่ทั่วถึงและไม่ชัดเจน

4. ภาครัฐไม่มีนโยบายสนับสนุนที่เอื้อต่อกระบวนการคัดแยกขยะและการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ภาครัฐยังเก็บภาษีสินค้า ดูแลสิ่งแวดล้อมในอัตราที่ไม่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไป

การที่ภาครัฐมีโครงการณรงค์ต่าง ๆ เพื่อให้ประชากรร่วมมือกันคัดแยกขยะและนำขยะหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ภาครัฐจะต้องทบทวนนโยบายกำหนดระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจน มีการประสานงานที่ดี มีการสนับสนุนที่เอื้อต่อกระบวนการทั้งชุมชนและผู้ผลิต โรงงานอุตสาหกรรม

รวมทั้งการพิจารณาบทบาทการใช้มาตรการทางด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จได้

จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จะเห็นได้ว่า ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของชุมชนและสังคม โดยปริมาณของขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของประชากรและเศรษฐกิจ ถ้ามีการจัดการที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ถูกต้องหลักสุขภาพก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัยของชุมชน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน และปัญหาสังคมอื่น ๆ ในปัจจุบันยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ส่วนใหญ่จะมีการคัดแยกประเภทขยะเป็นทอด ๆ โดยเริ่มจากแหล่งกำเนิดของขยะไปจนถึงระบบกำจัดขยะเป็นครั้งสุดท้าย อย่างไรก็ตาม การแยกขยะที่แหล่งกำเนิดขยะจะช่วยลดปริมาณขยะแทนที่จะเน้นการคัดแยกขยะที่แหล่งกำจัดขยะซึ่งต้องใช้ต้นทุนสูงมาก สิ้นเปลืองพลังงาน เวลา และประสิทธิภาพการทำงานลดลง ดังนั้นประชาชนถือได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่ควรให้ความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักในการคัดแยกขยะและจัดการกับขยะในครัวเรือนให้ถูกต้อง ทั้งนี้เพราะปริมาณขยะส่วนใหญ่มาจากภาคครัวเรือน ดังนั้น การคัดแยกขยะ ณ แหล่งกำเนิดขยะ นอกจากจะช่วยลดปริมาณขยะที่เป็นปัญหาขยะล้นในชุมชนได้แล้ว ยังทำให้เกิดประโยชน์หลายด้าน อาทิเช่น ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดลง ค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ ลดปริมาณขยะที่ตกค้างในชุมชน ลดภาระการจัดการขยะโดยการเผาทำลาย หรือรอการสลายตัว เป็นต้น

นโยบายและแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

การดำเนินงานการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม จึงอาศัยนโยบายและแผนด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของประเทศไทยดังนี้

1. นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559
 นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 ถือว่าเป็นนโยบายสิ่งแวดล้อมของชาติ ซึ่งมุ่งให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นรากฐานการพัฒนาบนพื้นฐานการอนุรักษ์และความเป็นธรรมในสังคม ในแผนดังกล่าวมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กล่าวถึงแนวทางในการปรับกลไกและกระบวนการจัดการเชิงบูรณาการที่เน้นการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไทยให้มีจิตสำนึกอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกัน การเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการก่อมลพิษ และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรวบรวมกำจัดและลดกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมและจากชุมชนให้เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า

ร้อยละ 30 ของปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นทั้งหมด รวมถึงให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่าง ถูกหลักวิธีและปลอดภัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจังหวัดทั้งหมด

2. นโยบายการจัดการขยะมูลฝอย

นโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจะกำหนดรวมกันกับการจัดการสิ่งปฏิกูล ปรากฏอยู่ในนโยบายป้องกันและขจัดมลพิษ วางนโยบายแนวทางการดำเนินงานและเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดการมลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลไว้ดังนี้

2.1 ให้มีการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ตั้งแต่การเก็บกัก การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัด

2.2 ควบคุมอัตราการผลิตขยะมูลฝอยของประชากร และส่งเสริมการนำขยะมูลฝอย กลับมาใช้ประโยชน์

2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนก่อสร้างหรือบริหาร และดำเนิน ระบบจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลมากขึ้น

สำหรับนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประเทศไทยได้กำหนดรูปแบบ การกำจัดขยะมูลฝอยเป็นแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยที่ได้รับการศึกษา ออกแบบและการก่อสร้าง ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีระบบและมาตรการการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และประชาชน และยังสามารถรองรับปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนหลาย ๆ แห่งรวมกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหา การบริหารจัดการขยะมูลฝอยแต่ละชุมชนและไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีกต่อไปในอนาคตดังนี้

1. ควบคุมการผลิตขยะมูลฝอยของประชาชน

2. สนับสนุนงบประมาณบุคลากรและวิชาการแก่ท้องถิ่น เพื่อให้มีการจัดการขยะมูลฝอย แบบครบวงจร ตั้งแต่การเก็บ การคัดแยก การขนส่ง การนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัด ที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความร่วมมือกันในการจัดการ ขยะมูลฝอย โดยมุ่งเน้นรูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนรวม

4. สนับสนุนให้มีกฎระเบียบและเกณฑ์การจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม เพื่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ขยะมูลฝอยมากขึ้น

ตามที่กล่าวมา มีแนวนโยบายในการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ สนับสนุนท้องถิ่นและประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและมีส่วนร่วมในการพัฒนาทุกขั้นตอน สนับสนุนให้มีการลดปริมาณขยะมูลฝอยและของเสียการนำของเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และสนับสนุนให้จังหวัดมีศูนย์รวมในการกำจัดขยะมูลฝอย

3. มาตรการเสริมแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

3.1 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยใช้ร่วมกันหลายชุมชน

3.2 ส่งเสริมการลงทุนร่วมจากภาคเอกชนในการกำจัดและนำเอาขยะมูลฝอยนำกลับมาใช้ประโยชน์

3.3 สนับสนุนภาคเอกชนทำธุรกิจการจัดการขยะมูลฝอย การติดตามตรวจสอบ

3.4 ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter pay principle) อย่างยุติธรรม

และเสมอภาค

3.5 ปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียม ค่าบริการเก็บขนส่งและกำจัดให้สอดคล้องกับค่าดำเนินการ

3.6 ปลุกฝังทัศนคติที่ถูกต้องแก่เยาวชน โดยให้การศึกษาและรณรงค์ให้เกิดความร่วมมือปฏิบัติ รวมทั้งให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

3.7 ฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชน

3.8 สนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีระบบ

จะเห็นได้ว่า นโยบายเป้าหมายและมาตรการที่ประเทศไทยกำหนดไว้ มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการกำจัดขยะมูลฝอยและเน้นรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ เพื่อให้เกิดการประหยัดในเชิงขนาด (Economy of scale) ด้วย

4. แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2545-2549)

แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2545-2549) จะเป็นกรอบแนวทางให้แก่ส่วนราชการระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล แผนนี้จะกำหนดให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 และตามที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) รวมทั้งให้สอดคล้องกับแนวทางการกระจายอำนาจการบริหาร

จัดการด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่ท้องถิ่น โดยผ่านกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแนวทางการดำเนินการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด คือ

4.1 ให้มีการสร้างเครือข่าย (Net work) และกลไกการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างหน่วยงานของรัฐ ธุรกิจเอกชน องค์กรสาธารณะประโยชน์ สื่อมวลชน ชุมชน และประชาชนทั่วไป

4.2 จัดระบบการกระจายอำนาจการบริหารงานสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ เตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการรวบรวม และกำจัดขยะมูลฝอย การกำจัดน้ำเสีย และการกำจัดมลพิษอื่น ๆ

4.3 จัดทำแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นระยะ 5 ปี ให้ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ การจัดหาเครื่องมือในการตรวจสอบสิ่งแวดล้อม การเก็บขนขยะมูลฝอย การกำจัดขยะมูลฝอย การกำจัดขยะติดเชื้อ กากของเสีย โดยเน้นการจัดการและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ประหยัด รวมทั้งการนำมาใช้ใหม่

แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด มีขอบเขตครอบคลุมทั้งในเรื่อง การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในเรื่อง การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจะครอบคลุมในเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพน้ำ คุณภาพอากาศ และเสียง กากของเสีย และวัตถุอันตราย สำหรับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจะครอบคลุมในเรื่องสำคัญ ได้แก่ ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน ทรัพยากรป่าและสัตว์ป่า ทรัพยากรประมงและชายฝั่งทะเล และแหล่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ทั้งนี้เพื่อให้จังหวัดทุกจังหวัดสามารถริเริ่มดำเนินการในเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างครบถ้วนตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของแต่ละจังหวัด ในกรณีที่มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะต้องดำเนินการในพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างพื้นที่สองจังหวัดขึ้นไป หรือมีส่วนราชการท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งแห่ง เนื่องจากสภาพปัญหาหรือลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือลักษณะของระบบนิเวศตามธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และความเหมาะสม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมขึ้น เพื่อสนองตามขั้นตอน

สำหรับองค์กรระดับชาติจะเน้นการประสานงานให้เกิดความร่วมมือของกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการกำกับดูแลการจัดทำแผนปฏิบัติการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอขอรับงบประมาณดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

กฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยตรง ได้กำหนดขอบเขตของสิทธิและอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1.1 สามารถกู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์อื่นใดสำหรับใช้เฉพาะกิจกรรมเหล่านั้น หากท้องถิ่นยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียและกำจัดของเสียรวม สามารถทำการกำหนดเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการส่งน้ำเสียหรือของเสียออกจากแหล่งกำเนิดไปให้ผู้รับจ้างให้บริการทำการบำบัดหรือกำจัด รวมทั้งกำหนดวิธีการชั่วคราวสำหรับบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย (โดยคำแนะนำจากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้)

1.2 ให้อำนาจท้องถิ่นกำหนดเขตควบคุมมลพิษและกรณีท้องถิ่นที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษให้จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตท้องถิ่นตามแนวทางที่กำหนดไว้ เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อรวบรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

1.3 ในกรณีมีแหล่งกำเนิดมลพิษตั้งอยู่ในท้องถิ่น ให้รวบรวมรายงานสรุปผลการทำงานของระบบควบคุมและบำบัดอากาศเสียหรือมลพิษระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ซึ่งเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษจัดทำขึ้นอย่างน้อยเดือนละครั้งส่งไปให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และจะทำความเข้าใจประกอบรายงานด้วยก็ได้ (ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่ออกตาม พ.ร.บ. นี้ เรื่อง การกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม)

1.4 กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมาย ถ้าเป็นกิจการหรือโครงการที่จะต้องทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้หรือสั่งการอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตจนกว่าจะทราบผลการพิจารณาเห็นชอบ รายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ใบอนุญาตให้เอกชนรับจ้างบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย)

1.5 กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษต้องมีระบบบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียของตนเอง และในท้องถิ่นที่มีระบบบำบัดรวมต้องส่งน้ำเสียหรือของเสียไปบำบัดในระบบบำบัดรวม โดยมีเจ้าหน้าที่ต้องเสียค่าบริการ ถ้าผู้ใดลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสีย

ลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการจะต้องเสียค่าปรับรายวัน ในอัตรา 4 เท่าของค่าบริการ

1.6 ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการ หากเป็นระบบบำบัดที่ก่อสร้างด้วยงบประมาณของรัฐหรือเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม และให้อำนาจเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานที่มีอำนาจจัดเก็บค่าบริการ ค่าปรับ และเรียกเรื่องค่าเสียหาย เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่ทางราชการส่วนท้องถิ่น จัดให้มีขึ้น

นอกจากนี้ยังให้สิทธิของบุคคลในการฟ้องหน่วยราชการ โดยบัญญัติรองรับสิทธิประชาชนในการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม คือ บุคคลมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารทางราชการ ในเรื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิในการได้รับการชดเชยค่าเสียหาย ในการร้องเรียนกล่าวโทษผู้กระทำความผิด การบัญญัติสิทธิของบุคคลในการฟ้องหน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่บกพร่องหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่เป็นสิทธิของบุคคลไม่จำกัดเฉพาะผู้เสียหาย แต่เป็นสิทธิของประชาชนโดยทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว เนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาของระบบนิเวศที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ไม่จำกัด เฉพาะพื้นที่ดังที่ปรากฏอยู่ทั่วไป

2. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 เป็นกฎหมาย จัดตั้งเทศบาลได้กำหนดหน้าที่ให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องจัดทำและอาจจัดทำสำหรับหน้าที่รักษา ความสะอาดถนนทางเดินสาธารณะและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่อยู่ในเขตเทศบาลของตน เป็นหน้าที่ที่เทศบาลต้องจัดทำและมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้ง ต่อบทกฎหมาย หรือการปฏิบัติให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาล

3. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มาตรา 18 “การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นใดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ราชการส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้ บุคคลใดดำเนินการตามวรรคหนึ่งแทน ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่นหรืออาจ อนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามมาตรา 19 ก็ได้ มาตรา 19 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการรับทำการเก็บขนหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย โดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ท้องถิ่นมาตรา 20 เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

3.1 ห้ามการถ่ายเททิ้งหรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะ ซึ่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย นอกจากในที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

3.2 กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะ และสถานที่ เอกชน

3.3 กำหนดวิธีการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย หรือให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะตามสภาพหรือลักษณะ การใช้อาคารหรือสถานที่นั้น ๆ

3.4 กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่นในการเก็บ และขนส่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ไม่เกินอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

3.5 กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะ การให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้

3.6 กำหนดการอื่นใดที่จำเป็น เพื่อให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

4. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2543 ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการกำจัด ขยะมูลฝอยที่อยู่ในเขตของตน หรืออนุญาตให้เอกชนดำเนินการเก็บขนหรือกำจัดขยะมูลฝอยแทนได้ ภายใต้การควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น ในกรณีที่มีบุคคลไม่ได้รับอนุญาตจากราชการ ส่วนท้องถิ่นมาประกอบการกำจัดขยะมูลฝอยในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น บุคคลนั้นมีความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการกำหนดค่าธรรมเนียมให้บริการเก็บขนและกำจัด สิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอยไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง รวมถึงให้มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือขยะมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาต ตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาต จะพึงเรียกเก็บได้ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

5. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่จัดระบบบริการสาธารณะเพื่อการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย ในขณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่จัดตั้งและดูแลระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวมและระบบบำบัดน้ำเสีรวม นอกจากนี้ท้องถิ่นยังสามารถมอบอำนาจและหน้าที่ให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย หรือดำเนินการร่วมกับเอกชนได้ เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือรับประโยชน์จากบริการสาธารณะ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

6. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวงฉบับที่ 33 พ.ศ. 2535 การกำจัดขยะมูลฝอยของอาคารสูงหรืออาคารใหญ่เป็นพิเศษตามกฎหมายกำหนดจะต้องจัดเก็บโดยวิธีการขนลำเลียงหรือทิ้งลงสู่ปล่องขยะมูลฝอย และจัดให้มีที่พักขยะมูลฝอยที่มีขนาดไม่น้อยกว่า 3 เท่าของปริมาณมูลฝอยแต่ละวันที่ทำด้วยวัสดุทนไฟผิวภายในเรียบและกันน้ำซึม และต้องมีการระบายน้ำเสียจากมูลฝอยเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียและต้องห่างจากอาคารที่ประกอบอาหารไม่น้อยกว่า 4 เมตร เว้นแต่ที่พักมูลฝอยมีขนาดเกิน 3 ลูกบาศก์เมตร ต้องห่างจากอาคารดังกล่าวไม่น้อยกว่า 10 เมตร

7. เทศบัญญัติของเทศบาลตำบลหนองตำลึง

เทศบัญญัติของเทศบาลตำบลหนองตำลึงเรื่องการจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. 2557 เทศบัญญัติเรื่องดังกล่าวได้กำหนดวิธีการรวบรวมขยะมูลฝอยในอาคารสถานที่หรือเคหสถานให้ประชาชนถือปฏิบัติ เทศบาลตำบลโพธิ์พิสัยเป็นผู้เก็บขนขยะมูลฝอยไปกำจัดโดยเจ้าของสถานที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติ ห้ามมิให้ผู้รับจ้างเก็บขนขยะมูลฝอยหรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เว้นแต่ได้รับอนุญาตและอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

7.1 อัตราค่าเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมท้ายกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 20 (4) ดังนี้

7.1.1 ค่าเก็บและขนอุจจาระหรือสิ่งปฏิกูลครั้งหนึ่ง ๆ เศษของลูกบาศก์เมตรหรือลูกบาศก์เมตรต่อ ๆ ไป ลูกบาศก์เมตรละ

7.1.1.1 เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์ เก็บครั้งละ 250 บาท

7.1.1.2 เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเท่ากับ 1 ลูกบาศก์เมตร เก็บครั้งละ

150 บาท

7.1.2 ค่าเก็บขนขยะมูลฝอยประจำเดือนที่มีปริมาณขยะมูลฝอยวันหนึ่ง

7.1.2.1 ค่าเก็บขนขยะประจำเดือนสำหรับอาคารหรือเคหะ

7.1.2.1.1 วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร เดือนละ 20 บาท

7.1.2.1.2 วันหนึ่งเกิน 20 ลิตร แต่ไม่เกิน 40 ลิตร เดือนละ 40 บาท

7.1.2.1.3 วันหนึ่งเกิน 40 ลิตร แต่ไม่เกิน 60 ลิตร เดือนละ 60 บาท

7.1.2.1.4 วันหนึ่งเกิน 60 ลิตร แต่ไม่เกิน 80 ลิตร เดือนละ 80 บาท

7.1.2.1.5 วันหนึ่งเกิน 100 ลิตร แต่ไม่เกิน 200 ลิตร เดือนละ 300 บาท

7.1.2.1.6 วันหนึ่งเกิน 200 ลิตร แต่ไม่เกิน 300 ลิตร เดือนละ 400 บาท

7.1.2.1.7 วันหนึ่งเกิน 300 ลิตร แต่ไม่เกิน 400 ลิตร เดือนละ 500 บาท

7.1.2.1.8 วันหนึ่งเกิน 400 ลิตร แต่ไม่เกิน 500 ลิตร เดือนละ 600 บาท

7.1.2.2 ค่าเก็บขนมูลฝอยประจำเดือนสำหรับตลาด โรงงานอุตสาหกรรม หรืออาคารสถานที่ที่มีมูลฝอยมากวันหนึ่งเกิน 500 ลิตรขึ้นไป

7.1.2.2.1 วันหนึ่งไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร เดือนละ 2,000 บาท

7.1.2.2.2 วันหนึ่งเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ค่าเก็บขนทุก ๆ ลูกบาศก์เมตร หรือเศษของลูกบาศก์เมตร เดือนละ 2,000 บาท

7.1.2.3 ค่าเก็บขยะเป็นครั้งคราว ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร หากเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ค่าเก็บขนทุก ๆ 1 ลูกบาศก์เมตรหรือเศษของลูกบาศก์เมตรจะคิดเป็นเงินลูกบาศก์เมตรละ 150 บาท

7.2 อัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาต (รายปี)

7.2.1 ใบอนุญาตดำเนินการตามมาตรา 19

7.2.1.1 รับทำการเก็บขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับ ประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการฉบับละ 10,000 บาท

7.2.1.2 รับทำการขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการฉบับละ 3,000 บาท

บริบทของเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้ง

เทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี อยู่ริมถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 ห่างจากตัวเมืองชลบุรีประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอพานทองประมาณ 11 กิโลเมตร

ที่อยู่เลขที่ 199 หมู่ที่ 3 ถนนสุขประยูร ตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160

โทรศัพท์ 038 206 592 ต่อ 111

โทรสาร 038 206 592 ต่อ 112

เว็บไซต์ www.nongtumlueng.go.th

หมายเหตุ (เทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง, 2558)

จังหวัดชลบุรี แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 92 ตำบล 687 หมู่บ้าน ได้แก่

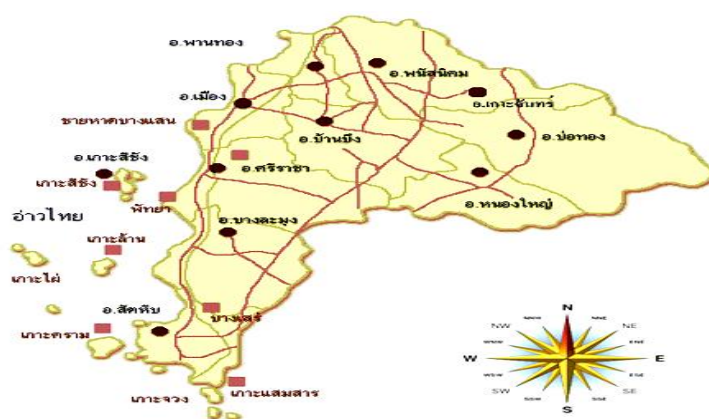
1. อำเภอเมืองชลบุรี
2. อำเภอพนัสนิคม
3. อำเภอพานทอง
4. อำเภอบ้านบึง
5. อำเภอศรีราชา
6. อำเภอเกาะจันทร์
7. อำเภอบ่อทอง
8. อำเภอหนองใหญ่
9. อำเภอบางละมุง
10. อำเภอสัตหีบ
11. อำเภอเกาะสีชัง

การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี จำนวน 99 แห่ง ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. เทศบาล
  - 2.1 เทศบาลนคร จำนวน 2 แห่ง ได้แก่
    - 2.1.1 เทศบาลนครแหลมฉบัง
    - 2.1.2 เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์

- 2.2 เทศบาลเมือง จำนวน 10 แห่ง
- 2.3 เทศบาลตำบล จำนวน 35 แห่ง
3. องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 50 แห่ง
4. รูปแบบการปกครองพิเศษ จำนวน 1 แห่ง คือ เมืองพัทยา แยกจากอำเภอบางละมุง เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติ มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

ภาพที่ 2 แผนที่จังหวัดชลบุรี

การปกครองส่วนภูมิภาคในเขตอำเภอพานทอง (ข้อมูลเดือนเมษายน 2558)

อำเภอพานทอง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 ตำบล 76 หมู่บ้าน 17 ชุมชน

ตารางที่ 1 เขตการปกครองอำเภอพานทอง

ลำดับ	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน
1	พานทอง (Phan Thong)	10
2	หนองตำลึง (Nong Tamlueng)	9
3	มาบโป่ง (Map Pong)	10
4	หนองกะขะ (Nong Kakha)	5
5	หนองหงษ์ (Nong Hong)	6
6	โคกจี่หนอน (Khok Khi Non)	5
7	บ้านเก่า (Ban Kao)	7
8	หน้าประดู่ (Na Pradu)	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน
9	บางนาง (Bang Nang)	9
10	เกาะลอย (Ko Loi)	6
11	บางหัก (Bang Hak)	4

ท้องที่อำเภอพานทอง

ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 10 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลพานทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพานทอง (เฉพาะหมู่ที่ 4, 6 และบางส่วนของหมู่ที่ 2-3, 7-8, 10)

2. เทศบาลตำบลหนองตำลึง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองตำลึงทั้งตำบล ตำบลมาบโป่ง (เฉพาะหมู่ที่ 6 และ 7) และตำบลหนองกะขะ (เฉพาะหมู่ที่ 1, 2 และ 4)

3. องค์การบริหารส่วนตำบลพานทองหนองกะขะ (องค์การบริหารส่วนตำบลพานทองเดิม) ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพานทอง (เฉพาะหมู่ที่ 1, 5, 9 และบางส่วนของหมู่ที่ 2-3, 7-8, 10) และตำบลหนองกะขะ (เฉพาะหมู่ที่ 3, 5)

4. องค์การบริหารส่วนตำบลมาบโป่ง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลมาบโป่ง (เฉพาะหมู่ที่ 1-5, 8-10)

5. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองหงส์ทั้งตำบล

6. องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโคกขี้หนอนทั้งตำบล

7. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเก่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านเก่าทั้งตำบล

8. องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าประตู ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหน้าประตูทั้งตำบล

9. องค์การบริหารส่วนตำบลบางนาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางนางทั้งตำบล

10. องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลอย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเกาะลอยและตำบลบางหัก

ทั้งตำบล

อาณาเขต

ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดต่อกับ

1. ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

2. ตำบลหนองกะขะ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ทศใต้ มีพื้นที่ติดต่อกับ

1. ตำบลมาบไผ่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
2. ตำบลหนองหงษ์ อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดต่อกับ

1. ตำบลมาบโป่ง อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันตก มีพื้นที่ติดต่อกับ

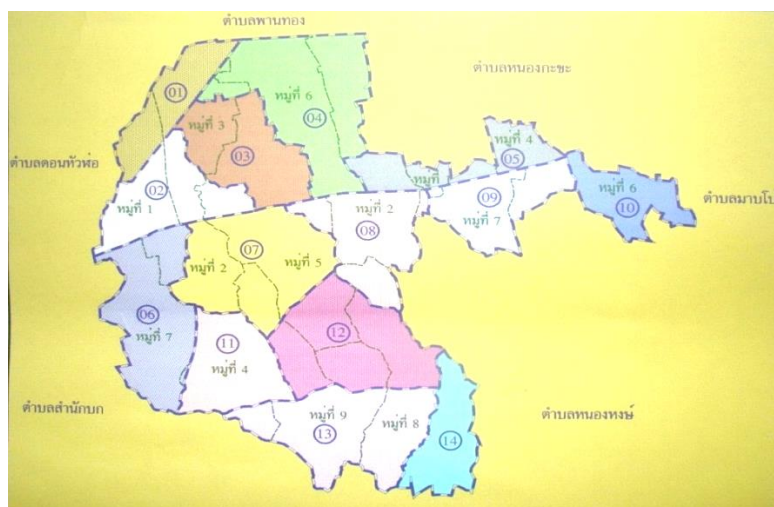
1. ตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. ตำบลสำนักบก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

เขตการปกครอง (ข้อมูลเดือนเมษายน 2558)

เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง มีจำนวนพื้นที่ 24.50 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 15,312.50 ไร่
เขตการปกครองจำนวน 3 ตำบล รวม 10 ชุมชน จำนวน 14 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 2 เขตการปกครองเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง

ชุมชน	หมายเหตุ
ชุมชนที่ 1 บ้านหนองจับอิ่ง	ม.1 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 2 บ้านแดน แสนสุข	ม.2 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 3 บ้านตลาดหนองคำลิ่ง	ม.3 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 4 บ้านหนองมะเจือ	ม.4 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 5 บ้านชอยพัฒนา 3	ม.5 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 6 บ้านบ่อ	ม.6 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 7 บ้านหนองกระบก	ม.7 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 8 บ้านห้วยตากด้าย	ม.8, 9 ต.หนองคำลิ่ง
ชุมชนที่ 9 บ้านหนองกะจะ	ม.1, 2, 4 ต.หนองกะจะ
ชุมชนที่ 10 บ้านไร่ ฟากห้วย	ม.6, 7 ต.มาบโป่ง

ภาพที่ 3 แผนที่เขตปกครองเทศบาลตำบลหนองตำลึง

ประชากร

เดือนกุมภาพันธ์ 2558 (สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองตำลึง) จำนวน 16,710 คน เป็นชาย 8,219 คน เป็นหญิง 8,491 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 11,939 ครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 683 คนต่อตารางกิโลเมตร แยกเป็นพื้นที่ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรเทศบาลตำบลหนองตำลึง

ชุมชนที่	ชื่อชุมชน	ชื่อหมู่บ้าน/ ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม ประชากร
1	บ้านหนองจับอึ่ง	หนองจับอึ่ง/ ม.1 ต.หนองตำลึง	1,270	830	882	1,712
2	บ้านแดน แสนสุข	แสนแสน/ ม.2 ต.หนองตำลึง	1,582	839	899	1,738
3	บ้านตลาดหนองตำลึง	ตลาดหนองตำลึง/ ม.3 ต.หนองตำลึง	964	464	456	920
4	บ้านหนองมะเขือ	มะเขือ/ ม.4 ต.หนองตำลึง	495	368	404	772
5	บ้านชอยพัฒนา 3	ชอยพัฒนา 3/ ม.5 ต.หนองตำลึง	1,233	722	753	1,475
6	บ้านบ่อ	บ่อ/ ม.6 ต.หนองตำลึง	1,311	984	975	1,959
7	บ้านหนองกระบก	บ้านกระบก/ ม.7 ต.หนองตำลึง	1,038	566	537	1,103

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ชุมชนที่	ชื่อชุมชน	ชื่อหมู่บ้าน/ ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม ประชากร
8	บ้านห้วยตากด้าย	ห้วยตากด้ายบน/ ม.8 ต.หนองตำลึง	104	143	162	305
		ห้วยตากด้ายบน/ ม.9 ต.หนองตำลึง	135	132	137	269
9	บ้านหนองกะขะ	หนองกะขะ/ ม.1 ต.หนองกะขะ	795	547	562	1,109
		หนองกระทุ่ม/ ม.2 ต.หนองกะขะ	1,422	1,187	1,183	2,370
		กระโดน/ ม.4 ต.หนองกะขะ	339	213	213	437
10	บ้านไร่ ฟากห้วย	ไร่/ ม.6 ต.มาบโป่ง	673	699	772	1,471
		ฟากห้วย/ ม.7 ต.มาบโป่ง	578	514	556	1,070
รวม			11,939	8,219	8,491	16,710

การศึกษา (ข้อมูลเดือนเมษายน 2558)

สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง จำนวน 7 แห่ง

ตารางที่ 4 สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานศึกษาในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง

ที่	ชื่อ/ ที่อยู่/ หน่วยงาน	สังกัด	ระดับการสอน
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลหนองตำลึง 199 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038 206 592 โทรสาร 038 206 592 ต่อ 112	เทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี	ระดับเด็กเล็ก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	ชื่อ/ ที่อยู่/ หน่วยงาน	สังกัด	ระดับการสอน
2	โรงเรียนพานทอง 65/3 หมู่ 1 ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038-206 000 โทรสาร 038-206 007	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (สพม. เขต 18)	ระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 1-ม.6
3	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค) ชลบุรี 231/2 ม.2 ถนนสุขประยูร ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038 206081-5 โทรสาร. 038 789 093, 038 206 788	สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	3
4	โรงเรียนชุมชนวัดหนองตำลึง หมู่ 2 ถนนสุขประยูร-หนองตำลึง ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร./ โทรสาร 038-206 008	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 (สพป.ชลบุรี เขต 2)	4
5	โรงเรียนบ้านห้วยตากด้าย หมู่ที่ 5 บ้านห้วยตากด้าย ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร./ โทรสาร 038-206 120	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 (สพป.ชลบุรี เขต 2)	5

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	ชื่อ/ ที่อยู่/ หน่วยงาน	สังกัด	ระดับการสอน
6	โรงเรียนอนุบาลพานทอง วัดหนองกระทุ่ม หมู่ที่ 2 บ้านหนองกระทุ่ม ตำบลหนองกะขะ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร./ โทรสาร 038-206 006	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 (สพป.ชลบุรี เขต 2)	6
7	โรงเรียนวัดบ้านไร่ หมู่ที่ 6 บ้านไร่ ตำบลมาบโป่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038-451 455	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 (สพป.ชลบุรี เขต 2)	ระดับอนุบาล- ประถมศึกษาปีที่ 6
8	สถานรับเลี้ยงเด็กตะวันยิ้ม เนอสเซอร์รี่ 31/7 หมู่ 2 (หมู่บ้าน สุขกมล คันทรี่โฮม) ตำบลหนองกะขะ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038-789504, 038-789497, 086-5145621	กรมพัฒนาสังคม และความมั่นคง ของมนุษย์ (ใบอนุญาตเลขที่ 1/2548)	อายุ 1 ปีครึ่ง ถึง 4 ปี

สาธารณสุข (ข้อมูลเดือนเมษายน 2558)

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองตำลึง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองตำลึง
อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038 206 733
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองกะขะ หมู่ที่ 4 ตำบลหนองกะขะ
อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี 20160 โทร. 038 154 575

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ข้อมูลเดือนเมษายน 2558)

1. รถยนต์ตรวจการณ์ จำนวน 2 คัน
2. ที่พักสายตรวจหนองตำลึง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองตำลึง
3. รถยนต์ดับเพลิงและบรรทุกน้ำช่วยดับเพลิง จำนวน 4 คัน

ทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ลำห้วย คลองตามธรรมชาติในพื้นที่ตำบลหนองคำลิ่ง
ด้านสังคม

1. วัดหนองคำลิ่ง หมู่ที่ 2 ตำบลหนองคำลิ่ง
2. วัดบ้านไร่ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองคำลิ่ง
3. วัดหนองกระทุ่ม หมู่ที่ 2 ตำบลหนองกะจะ

ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคล (ข้อมูลเดือนเมษายน 2558)

ภาพที่ 4 โครงสร้างส่วนราชการเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง

การกำหนดส่วนราชการ (งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง, 2558)

เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง เป็นเทศบาลขนาดกลาง ตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี (พ.ศ. 2558-2560) ตามมติคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดชลบุรี ในการประชุม ครั้งที่ 9/2557 เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2557 กำหนดส่วนราชการ เป็น 1 สำนัก 4 กอง และ 1 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กองคลัง
3. กองช่าง
4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

5. กองการศึกษา

6. หน่วยงานตรวจสอบภายใน

เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง ประกอบด้วย สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ดังนี้

1. สภาเทศบาล

สภาเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามจำนวน ประกอบด้วย สมาชิกจำนวนสิบสองคน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

2. นายกเทศมนตรี

เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง มีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย

2.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

2.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี

2.4 วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.5 รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

3. หน้าที่ของเทศบาลตำบล

เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ดังนี้

ตารางที่ 5 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล	เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล
1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน	1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ	2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	3. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ	4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง	5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม	6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็กเยาวชนผู้สูงอายุและผู้พิการ	7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น	8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างการตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด	9. เทศพาณิชย์

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ
และสาธารณสถานอื่น ๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ

28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัชกุล รัตนวิบูลย์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในพื้นที่เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร นี้ เป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ในลักษณะการเก็บรวบรวม การแยก การทำลาย การทิ้งขยะ การนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมถึงการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในครัวเรือน โดยศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในพื้นที่เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร การดำเนินการศึกษาวิจัยดังกล่าว ได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) จากหัวหน้าครอบครัวในชุมชน 4 ประเภท ได้แก่ ชุมชนบ้านจัดสรร ชุมชนเมือง ชุมชนชานเมือง และชุมชนแออัด ทั้งสิ้นจำนวน 11 ชุมชน รวมกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือดำเนินการ และได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ รวมทั้งใช้สถิติไค-สแควร์ ทดสอบสมมติฐานผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในชุมชนเขตสายไหมที่มีอายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน และรายได้เฉลี่ยในครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย แตกต่างกัน ยกเว้นปัจจัยด้านเพศ, จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของแต่ละครอบครัว, สื่อต่าง ๆ และประเภทชุมชนที่พักอาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย 2) ประชาชนในชุมชนเขตสายไหมที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

นนทยา ศิริคุณ, สุกันญา คำเจริญ และธัญญ์ฐิตา ฤทธิ์นรเศรษฐ์ (2549) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ใน 3 ลักษณะ คือ การลดการเกิดขยะมูลฝอย การนำกลับมาใช้ใหม่ และการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 7,677 ครัวเรือน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา สถิติทดสอบ และการวิเคราะห์

ความแปรปรวนทางเดียว จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยว่า ไม่ใช่หน้าที่ของเทศบาลเมืองบ้านไผ่เพียงฝ่ายเดียว แต่ประชาชนทุกคนจะต้องช่วยกันจัดการขยะมูลฝอย ส่วนการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย โดยประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจากสื่อโทรทัศน์/ วิทยุ เอกสารแนะนำของทางราชการ หนังสือพิมพ์/ นิตยสาร ในการจัดการขยะมูลฝอย การแนะนำ/ ประชาสัมพันธ์จากเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองบ้านไผ่ และข่าวสารจากเพื่อนบ้านในชุมชนน้อยมาก และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน ร่วมเป็นผู้นำและปฏิบัติงานการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนด้วยความสมัครใจ

2) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการลดการเกิดขยะ ในเรื่องการให้ความร่วมมือกับเทศบาลเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ในเรื่อง การใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก และการคัดแยกประเภทขยะ ในเรื่อง การทิ้งขยะตรงตามเวลานัดของเทศบาลที่มาเก็บเสมอ

3) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในระดับมาก รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยปานกลาง และน้อยตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่าขยะมูลฝอยแบ่งออกเป็น ขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะมีพิษ และโดยส่วนใหญ่ไม่มีขยะอันตรายอยู่ในบ้านพักตนเอง และมีความคิดเห็นว่าการทิ้งขยะมูลฝอยตามที่เทศบาลเมืองบ้านไผ่กำหนดเป็นการสร้างนิสัยการทิ้งขยะมูลฝอยได้ นอกจากนี้มีความคิดเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยไม่ใช่หน้าที่ของเทศบาลเมืองบ้านไผ่เท่านั้น แต่ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกคนต้องช่วยกันแก้ไข ซึ่งถ้าประชาชนคิดเห็นเช่นนี้จะเป็นการช่วยลดภาระการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบ้านไผ่

นิภา ธรรมวิชชาบุรณ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลหนองคล้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า 2) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่อยู่ในชุมชนบ้านหนองคล้า จำนวน

122 ครั้วเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test และ F-test ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมเป็นสมาชิกองค์กรใด ๆ ในชุมชน ร้อยละ 64.75 ครั้วเรือน ความพอเพียงของรายได้ในครั้วเรือน พบว่า มีรายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 49.18 และลักษณะของชุมชนที่อาศัยอยู่ส่วนใหญ่เป็นชุมชนในตลาด ร้อยละ 62.30 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ในครั้วเรือนที่มีสมาชิกครอบครัวเป็นสมาชิกองค์กรชุมชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะดีกว่าครั้วเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกองค์กรชุมชนนั้น ผลการทดสอบไม่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.1 ความพอเพียงของรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมจัดการขยะที่แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบไม่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.41 ครั้วเรือนที่อยู่ในชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะที่แตกต่างกัน โดยผลการทดสอบไม่มีความแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.95 จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมจัดการขยะในครั้วเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน เพราะไม่สนใจในการจัดการขยะในครั้วเรือน จึงต้องมีการรณรงค์ในเรื่องการจัดการขยะ การลดปริมาณขยะในเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า โดยต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจังในทางปฏิบัติ โดยการให้ความรู้ (Knowledge) การรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ รวมถึงการสร้างให้เกิดทัศนคติ (Attitude) ที่ดีต่อการจัดการขยะ ให้มีการสร้างทางเลือกปฏิบัติ (Practice) สำหรับการจัดการขยะตั้งแต่ในครั้วเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคล้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ภวัต คาระวิวัฒนา (2551) การศึกษาเรื่อง กระบวนการบริหารจัดการขยะของชุมชนกรณีศึกษา ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชะ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการจัดการขยะในครั้วเรือน ปฏิบัติตามลำดับดังนี้ จัดแยกขยะใส่ถุงดำ ขยะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ ขายได้ จัดเก็บไว้ขาย เพิ่มรายได้ให้กับครั้วเรือน รวบรวมใส่ถังในครั้วเรือนก่อนนำมาทิ้งลงในถังขยะที่เทศบาลตำบลชะจัดไว้ให้ในจุดที่เหมาะสม เทศบาลจะจัดหางค์แยกขยะมาให้ตามความต้องการของชุมชนต่อไป ชากสัตว์ควรนำไปฝังกลบด้วยตนเอง การจัดการขยะของเทศบาล เทศบาลควรเก็บขยะทุกวัน วันละ 2 ครั้ง เป็นอย่างน้อย เทศบาลจัดตั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ ให้การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการขยะหอม ธนาคารขยะ เป็นต้น โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ทุกชั้นตอน เทศบาลจัดพนักงานกวาดถนนในทุกสายที่เป็นสายหลัก เทศบาลพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการกำจัดขยะในแต่ละชุมชนและภาพรวมของเทศบาล ส่วนขยะติดเชื้อควรให้โรงพยาบาลคัดแยกก่อน จัดเก็บด้วยหลักวิชาการ สุขาภิบาล และกำจัดด้วยโรงพยาบาลเอง เพราะการขนถ่ายขยะของเทศบาลชะยังไม่สามารถ

รองรับขยะติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคเทศบาลตำบลแะมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถจัดกำลังคน เจ้าหน้าที่งานจัดการขยะได้พอเพียงกับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ถึงขยะอาจจะไม่เพียงพอในบางจุด ไม่สามารถหามาทดแทนได้ทันทีที่ชำรุดหรือสูญหาย สถานที่ฝังกลบขยะในปัจจุบันน่าจะใช้ได้ไม่เกินปี พ.ศ. 2544 ขาดเทคโนโลยีในการกำจัดขยะ ขยะจากท้องถิ่นอื่นลักลอบมาทิ้งบ่อขยะที่เทศบาลตำบลแะจัดหาไว้ ปัญหาคูณัจจรจัดคู้ยเจ็ยถึงขยะวัยรุ่นบางคนคึกคะนองถกถั่งขยะเล่น นำไปทิ้งในจุดที่ไม่เหมาะสม ความมั่งงายของคนขาดความรับผิดชอบ ทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทิ้งในถนน ท่อระบายน้ำ ถ้ำคลอง เป็นการสะสมปัญหา ซึ่งจะเห็นผลร้ายช่วงฤดูฝน ท่อระบายน้ำตัน น้ำท่วมในเขตชุมชน ก่อให้เกิดความเสียหายกับเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพของประชาชน

วิรัช โพธิ์ทอง (2551) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เป็นการศึกษาวิธีการจัดการขยะมูลฝอย ระดับความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เพื่อนำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือวางแผนงาน โครงการหรือการบริหารจัดการด้านขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานต่อไป กลุ่มประชากรเป็นผู้ที่อาศัยและมีทะเบียนบ้านอยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 396 คน วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยเป็นอย่างดี มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยภายในบ้าน โดยมีการนำขยะแห้งและขยะผสมไปจุดรับขยะและมีการจัดการขยะมูลฝอยทุกวัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป โดยการคัดแยกไว้เพื่อจำหน่าย รองลงมา คือ การเผาหรือฝังกลบ และมีส่วนน้อยที่สุด คือ ทิ้งกองไว้ข้างบ้าน สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอันตรายโดยการทิ้งลงถัง โดยมีได้ห่อหุ้ม รองลงมา แยกขยะอันตรายทิ้งในถุงพลาสติกก่อนทิ้งลงจุดรับขยะมูลฝอย บางส่วนมีพฤติกรรมโดยการฝังดิน และบางส่วนมีพฤติกรรมโดยการทิ้งไว้ที่ว่างใกล้บ้าน จากข้อเสนอแนะพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูลเพิ่มจุดรองรับขยะมูลฝอย ต้องการให้เพิ่มรอบเวลาการเก็บขนขยะมูลฝอย สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย

จิตติพงษ์ กาทอง (2552) ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภะ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภะ อำเภอวังทอง จังหวัด

พิษณุโลก ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 3,882 ครัวเรือน ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 363 ครัวเรือน คณะผู้วิจัยได้เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม และสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธีการ Enter พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 68.60 ในขณะที่ร้อยละ 23.40 มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมอยู่ในระดับที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และประเภทช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและประเภทช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อัน ได้แก่ โทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในทิศทางบวก

พิศิษฐ์ สีนธิสุทธิ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน แนวทางอันดับแรก คือ การให้ความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกให้กับประชาชน มีระบบบริการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพ ควรจัดทำโครงการณรงค์เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ติดตามประเมินผลโครงการและรายงานเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้รับรู้อย่างสม่ำเสมอ ข้อมูลทางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ได้กำหนดยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ คือ การจัดการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจัดทำโครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการแก้ไขผลกระทบต่าง ๆ อันเกิดจากสถานที่กำจัดขยะ โดยการปรับปรุงถนนทางเข้า-ออก ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอดันขยะที่ตกค้างลงบ่อขยะ เป็นต้น ผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในครั้งนี้น่าสนใจ กล่าวคือ ครัวเรือนส่วนใหญ่ได้นำขยะไปทิ้งใส่ในถังขยะที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ได้จัดเตรียมไว้ให้ แต่ไม่ได้ทำการคัดแยกประเภทขยะก่อนนำไปทิ้ง

ชัยชนะ สงคำ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล พบว่า พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐาน

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน แต่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน รายได้ต่อครัวเรือน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และใช้ LSD เพื่อทดสอบหาความแตกต่างรายคู่ว่าตัวแปรคู่ใดที่มีความแตกต่างกัน

พรทิพย์ บุญเพ็ง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 185 ครัวเรือน ในรูปแบบการวิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวนทั้งหมด 185 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental sampling) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด รองลงมา คือ ด้านการคัดแยกขยะในครัวเรือน และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการกำจัดขยะจากครัวเรือน ส่วนข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ต่อการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการคัดแยกขยะในครัวเรือน มีค่าความถี่มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการลดปริมาณขยะจากแหล่งกำเนิด และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการกำจัดขยะจากครัวเรือน

รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะที่อยู่อาศัย และเขตพื้นที่พักอาศัย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ครัวเรือน โดยใช้เครื่องมือ

แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ ความแปรปรวนทางเดียว และใช้วิธี LSD ในการจับรายคู่ เมื่อมีความแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย (Reduce) มีการปฏิบัติบ่อยครั้งมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนำมาใช้ซ้ำ (Reuse) ด้านการคัดแยกขยะ และด้านการซ่อมแซมแก้ไขสิ่งของต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานต่อได้ (Repair) ส่วนการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงใช้ของผิดวัตถุประสงค์ (Reject) ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และลักษณะที่อยู่อาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในส่วนของผลเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า เพศ รายได้ในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และเขตพื้นที่พักอาศัยต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

สินีนานู ชื่นบาน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ด้านการแปรสภาพและหมุนเวียนนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี เพศ พบว่า ประชาชนเพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนไม่แตกต่าง จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรม

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ขวัญจิตต์ จันทร์นาหวา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลกลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย 397 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนครัวเรือน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างแน่นอน ระหว่างวันที่ 3-15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 394 ราย มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะก่อนการกำจัด โดยมีการคัดแยกมากถึงร้อยละ 75.0-79.8 แต่มีการคัดแยกประเภทขยะอันตรายเพียงร้อยละ 22.3-57.2 พฤติกรรมที่นิยมใช้มากที่สุดในการกำจัดขยะประเภทขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะอันตราย คือ การนำไปทิ้งในถังขยะที่เทศบาลจัดไว้ให้ ส่วนขยะประเภทรีไซเคิลนิยมกำจัดโดยการนำไปขาย พฤติกรรมการนำกลับมาใช้ใหม่พบค่อนข้างน้อย คือ มีเพียงร้อยละ 26.7-53.0 กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในการจัดประเภทขยะรีไซเคิลสูงถึงร้อยละ 71.0-78.2 และมีความรู้ต่ำสุดในการคัดแยกขยะอันตราย ร้อยละ 46.1-51.5 สำหรับความรู้เรื่องวิธีการกำจัดขยะ ตอบถูกมากที่สุดประเภทขยะอันตราย ร้อยละ 78.0 น้อยที่สุดคือ ขยะเปียก เพียงร้อยละ 32.1

ตารางที่ 6 แหล่งที่มาของตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	แหล่งที่มา
1. เพศ	ผลงานวิจัยของนิภา ธรรมวิชาบุรณ์ (2550) เรื่อง พฤติกรรม การจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคล้า อำเภอนาใหม่ จังหวัดจันทบุรี
2. อายุ	ผลงานวิจัยของจิตติพงษ์ กาทอง (2552) เรื่อง พฤติกรรม ของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
3. สถานภาพ	ผลงานวิจัยของวิรัช โพธิ์ทอง (2551) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
4. ระดับการศึกษา	ผลงานวิจัยของกวีต คาระวิวัฒนา (2551) เรื่อง กระบวนการบริหาร จัดการขยะของชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลชะ อำเภอบรบือ จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	แหล่งที่มา
5. รายได้เฉลี่ย ของครอบครัวต่อเดือน	ผลงานวิจัยของพิสิษฐ์ สนิธิสุทธิ (2553) เรื่อง การบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล โนนสมบูรณ์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
6. อาชีพ	ผลงานวิจัยของนนทยา ศิริคุณ และคณะ (2549) เรื่อง พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
7. จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	ผลงานวิจัยของชัชกุล รัตนวิบูลย์ (2543) เรื่อง พฤติกรรมจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชน ในชุมชนเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
8. สถานภาพ ทางครอบครัว	ผลงานวิจัยของชัยชนะ สงคำ (2554) เรื่อง พฤติกรรมจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตารางที่ 7 แหล่งที่มาของตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม	แหล่งที่มา
1. ด้านการลดการเกิด ขยะมูลฝอย	ผลงานวิจัยของชัยชนะ สงคำ (2554) เรื่อง พฤติกรรมจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
2. ด้านการนำกลับมาใช้ ใหม่	ผลงานวิจัยของชัชกุล รัตนวิบูลย์ (2543) เรื่อง พฤติกรรมจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. ด้านการคัดแยก ขยะมูลฝอย	ผลงานวิจัยของนนทยา ศิริคุณ และคณะ (2549) เรื่อง พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะมีขั้นตอนดังนี้

วิธีการศึกษาข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary research) โดยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ สามารถแยกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1 หนังสือ ผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ ปัญหาพิเศษ และผลงานทางวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูล ซึ่งได้จากสถิติจำนวนประชากรจากงานทะเบียนเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) แบ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามข้อมูลจากประชาชน ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และสถานะภาพทางครอบครัวของประชากรในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จากทั้งหมด 14 หมู่บ้าน 10 ชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีครัวเรือนทั้งหมด 11,939 ครัวเรือน (เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง, 2558)
2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Yamane (1973, p. 14) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ 0.05

โดยแทนค่าลงในสูตรดังนี้

$$n = \frac{11,939}{1+11,939 (0.05)^2}$$

$$n = 387$$

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 387 ครัวเรือน โดยเก็บจริงจากผู้ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนของครัวเรือนทั้งหมด 400 ครัวเรือน

ตารางที่ 8 ข้อมูลจำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง (สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง, 2558)

ชุมชน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่าง
1	1,270	41
2	1,582	51
3	964	31
4	459	15
5	1,233	40

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ชุมชน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่าง
6	1,311	43
7	1,038	34
8	239	8
9	2,556	83
10	1,251	41
รวม	11,939	387

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้แก่ เครื่องมือแบบสอบถาม โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวนี้ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และสถานะภาพทางครอบครัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนทิ้งประเภท ขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 เป็นมาตรวัดแบบให้คะแนนเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อประเมินพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตามความคิดเห็นดังนี้

ระดับปฏิบัติทุกครั้ง	ให้คะแนน	4 คะแนน
ระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้คะแนน	3 คะแนน
ระดับปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2 คะแนน
ระดับปฏิบัติไม่เคยทำ	ให้คะแนน	1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

1.1 ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร	ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2 นางสุกัญญา ธนาวรัตน์	ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง
1.3 นางสาวกันยวดี อนันตภักดิ์	ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาล เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง

เพื่อตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้ถูกต้องตามแนวทางของการศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงในเนื้อหา

2. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขในเบื้องต้นไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่งที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ถือว่าแบบสอบถามเชื่อถือได้ จึงสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้

3. นำแบบสอบถามผ่านการทดสอบและปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์อีกครั้งไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองคำลิ่งอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปที่เทศบาลตำบลหนองคำลิ่งในการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 400 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 400 ชุด คิดเป็น 100%

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

และสถานภาพทางครอบครัว โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการบรรยายประกอบการเสนอแบบตาราง

2. อธิบายความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ปริมาณขยะมูลฝอยที่ครัวเรือนทิ้งประเภทขยะมูลฝอย วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการบรรยายประกอบการเสนอแบบตาราง

3. อธิบายพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการบรรยายประกอบการเสนอแบบตาราง

4. ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ t-test ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และสถิติ One-way ANOVA ใช้เพื่อดูค่าความแปรปรวน โดยทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป และเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ ใช้สูตรแบบ LSD ในการดูความแตกต่าง นำเสนอบรรยายประกอบการเสนอแบบตาราง

เกณฑ์การแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากประชาชนแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยนำแบบสอบถามที่ตรวจได้คะแนนแล้วไปวิเคราะห์ตามระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี แล้วนำข้อมูลมาแปลค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนออกเป็น 4 ระดับ โดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (ลือชัย วงษ์ทอง, 2555, หน้า 91)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{4-1}{4} \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

ระดับค่าเฉลี่ย ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

3.26-4.00 มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี

2.51-3.25 มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี

1.76-2.50 มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี

1.00-1.75 มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับไม่ดี

และเกณฑ์แปลผลของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 เห็นด้วย หมายถึง มีการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 ค่อนข้างเห็นด้วย หมายถึง มีการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับ
ค่อนข้างดี

คะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 ค่อนข้างไม่เห็นด้วย หมายถึง มีการจัดการขยะมูลฝอย
อยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 ไม่เห็นด้วย หมายถึง มีการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับไม่ดี

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อรู้ถึงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ประการที่สอง เพื่อรู้ถึงผลการเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และสถานภาพทางครอบครัว โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทองจังหวัดชลบุรี จำนวน 400 ครัวเรือน โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และใช้ One-way ANOVA ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตรแบบ LSD ในการดูความแตกต่าง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 9 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	203	50.75
หญิง	197	49.25
รวม	400	100.00
อายุ		
ตั้งแต่ 20 ปีลงมา	41	10.25
21-30 ปี	77	19.25
31-40 ปี	123	30.75

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
41-50 ปี	103	25.75
51-60 ปี	35	8.75
ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	21	5.25
รวม	400	100.00
สถานภาพ		
โสด	132	33.00
สมรส	215	53.75
หม้าย/ หย่า	53	13.25
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	78	19.50
มัธยมศึกษาตอนต้น	67	16.75
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	88	22.00
อนุปริญญา/ ปวส.	69	17.25
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	98	24.50
รวม	400	100.00
รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	109	27.25
10,001-20,000 บาท	142	35.50
20,001-30,000 บาท	73	18.25
30,001-40,000 บาท	36	9.00
40,001-50,000 บาท	24	6.00
50,001 บาทขึ้นไป	16	4.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน/ นักศึกษา	47	11.75
ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	23	5.75
ค้าขาย/ ธุรกิจ	102	25.50
รับจ้างทั่วไป	104	26.00
พนักงานบริษัทเอกชน	100	25.00
พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	24	6.00
รวม	400	100.00
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1 คน	7	1.75
2 คน	53	13.25
3 คน	114	28.50
4 คนขึ้นไป	226	56.50
รวม	400	100.00
สถานภาพทางครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	158	39.50
ผู้อยู่อาศัย/ สมาชิก	242	60.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้
เพศ พบว่า ประชาชนเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.75 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ

49.25

อายุ พบว่า ประชาชนส่วนมากมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.75 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.75 รองลงมา คือ อายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.25 รองลงมา คือ อายุไม่เกิน 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.25 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 50-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.75 และรองลงมา คือ อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.25 ตามลำดับ

สถานภาพ พบว่า ประชาชนมากที่สุดมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 53.75 รองลงมา คือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 33.00 และรองลงมา คือ สถานภาพหม้าย/ หย่า คิดเป็นร้อยละ 13.25 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนมากมีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.50 รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 22.00 รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 19.50 รองลงมา คือ มีการศึกษา ระดับอนุปริญญา/ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 17.25 และรองลงมา คือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 16.75 ตามลำดับ

รายได้ในครัวเรือนต่อเดือน พบว่า ประชาชนส่วนมากมีรายได้ 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมา คือ มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.25 รองลงมา คือ มีรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.25 รองลงมา คือ มีรายได้ 30,00-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.00 รองลงมา คือ มีรายได้ 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.00 และรองลงมา คือ มีรายได้ 50,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

อาชีพ พบว่า ประชาชนส่วนมากมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.00 รองลงมา คือ มีอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 25.50 รองลงมา คือ มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ มีอาชีพนักเรียน/ นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.75 รองลงมา คือ มีอาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และรองลงมา คือ มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 5.75 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ประชาชนมากที่สุดมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 56.50 รองลงมา คือ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 รองลงมา คือ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 และรองลงมา คือ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.75 ตามลำดับ

สถานภาพทางครอบครัว พบว่า ประชาชนมากที่สุดมีสถานภาพทางครอบครัว เป็นผู้อุ่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 60.50 มีสถานภาพทางครอบครัวเป็นหัวหน้าครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 49.25

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 10 ผลการศึกษาความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับการจัดการขยะมูลฝอย	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
1. ท่านมีความต้องการที่จะจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านอย่างถูกวิธี	52 (13.00)	165 (41.25)	136 (34.00)	47 (11.75)	2.56	0.86	ค่อนข้างดี	15
2. ท่านคิดว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข	98 (24.50)	209 (52.25)	74 (18.50)	19 (4.75)	2.97	0.79	ค่อนข้างดี	4
3. ท่านคิดว่าขยะจะมากขึ้นหรือน้อยลงเป็นเรื่องปกติ	106 (26.50)	193 (48.25)	73 (18.25)	28 (7.00)	2.94	0.85	ค่อนข้างดี	5
4. เมื่อพบขยะบนถนนหรือในแม่น้ำ ท่านเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา	89 (22.25)	195 (48.75)	93 (23.25)	23 (5.75)	2.88	0.82	ค่อนข้างดี	6
5. การมีประชาชนทิ้งขยะลงแม่น้ำมีผลต่อการทำลายสภาพแวดล้อมของแม่น้ำ	35 (8.75)	177 (44.25)	135 (33.75)	53 (13.25)	2.49	0.83	ค่อนข้างไม่ดี	16
6. ท่านเห็นด้วยกับการรณรงค์ให้นำขยะไปทำปุ๋ยชีวภาพ	29 (7.25)	139 (34.75)	154 (38.50)	78 (19.50)	2.30	0.86	ค่อนข้างไม่ดี	18
7. ประชาชนในชุมชนทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้ชุมชนเกิดความสกปรก	75 (18.75)	120 (30.00)	131 (32.75)	74 (18.50)	2.49	1.00	ค่อนข้างไม่ดี	17
8. ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สภาพแวดล้อมต่างๆ ของชุมชนเกิดมลพิษ	63 (15.75)	221 (55.25)	92 (23.00)	24 (6.00)	2.81	0.77	ค่อนข้างดี	8
9. ครอบครัวยุคใหม่ของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือน	84 (21.00)	190 (47.50)	83 (20.75)	43 (10.75)	2.79	0.90	ค่อนข้างดี	10
10. การคัดแยกขยะทำให้ง่ายต่อการจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือน	73 (18.25)	170 (42.50)	114 (28.50)	43 (10.75)	2.68	0.89	ค่อนข้างดี	13
11. การทิ้งขยะบริเวณสองข้างถนนเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม	81 (20.25)	185 (46.25)	93 (23.25)	41 (10.25)	2.77	0.89	ค่อนข้างดี	11

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ การจัดการ ขยะมูลฝอย	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
12. ท่านต้องการให้หน่วยงาน เทศบาลตำบลหนองคำตั้ง ให้บริหารในการจัดการ ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน	185 (46.25)	141 (35.25)	63 (15.75)	11 (2.75)	3.25	0.82	ค่อนข้างดี	1
13. ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหา มลพิษในครัวเรือน ทำให้ครัวเรือน สกปรก สังกัดเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์พาหะ นำโรคต่าง ๆ และทำลายบรรยากาศ ในครัวเรือน	134 (33.50)	127 (31.75)	91 (22.75)	48 (12.00)	2.87	1.01	ค่อนข้างดี	7
14. การจัดการให้มีระบบ การจัดการขยะมูลฝอย โดยกำจัด อย่างถูกสุขลักษณะจะทำให้ สภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิต ของคนในครัวเรือนและชุมชนดีขึ้น	73 (18.25)	175 (43.75)	98 (24.50)	54 (13.50)	2.67	0.93	ค่อนข้างดี	14
15. ชุมชนของท่านมีความสะอาด เรียบร้อยดี ยังไม่มีปัญหามลพิษ จากขยะมูลฝอย จึงไม่ต้อง มีการแก้ไขปัญหา	134 (33.50)	192 (48.00)	53 (13.25)	21 (5.25)	3.10	0.82	ค่อนข้างดี	3
16. การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย ของชุมชน เป็นหน้าที่ของเทศบาล ตำบลหนองคำสิงเพียงฝ่ายเดียว ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน เพราะประชาชนได้จ่ายภาษี ให้แก่ราชการแล้ว	30 (7.50)	142 (35.50)	144 (36.00)	84 (21.00)	2.30	0.88	ค่อนข้าง ไม่ดี	19
17. ถ้าประชาชนกำจัดขยะเอง โดยไม่ถูกสุขลักษณะด้วยวิธีเผา หรือเททิ้งกลางแจ้งบริเวณที่พัก อาศัย และที่สาธารณะ จะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ	77 (19.25)	185 (46.25)	103 (25.75)	35 (8.75)	2.76	0.86	ค่อนข้างดี	12

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับ การจัดการ ขยะมูลฝอย	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
18. ภาครัฐควรสนับสนุน ให้ประชาชนลด/ เลิก การใช้ภาชนะบรรจุภัณฑ์ที่ย่อย สลายและกำจัดยาก เช่น โฟม พลาสติก เพื่อลดขยะมูลฝอย ในชุมชน	83 (20.75)	183 (45.75)	94 (23.50)	40 (10.00)	2.77	0.89	ค่อนข้างดี	9
19. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ก่อให้เกิด มลพิษ (ในฐานะผู้ทิ้งขยะ) จึงมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และจ่ายค่าจัดการขยะ	152 (38.00)	189 (47.25)	43 (10.75)	16 (4.00)	3.19	0.78	ค่อนข้างดี	2
	ภาพรวม				2.77	0.87	ค่อนข้างดี	

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.77$, $SD = 0.87$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

ความต้องการให้หน่วยงานเทศบาลตำบลหนองคำดิ่งให้บริหารในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.25$, $SD = 0.82$) เป็นอันดับที่ 1

การเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษ (ในฐานะผู้ทิ้งขยะ) จึงมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและจ่ายค่าจัดการขยะ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 0.78$) เป็นอันดับที่ 2

การที่ชุมชนมีความสะอาดเรียบร้อยดี ยังไม่มีปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอย จึงไม่ต้องมีการแก้ไขปัญหา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 0.82$) เป็นอันดับที่ 3

การคิดว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 0.79$) เป็นอันดับที่ 4

การคิดว่าขยะจะมากขึ้นหรือน้อยลงเป็นเรื่องปกติ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.85$) เป็นอันดับที่ 5

การพบขยะบนถนนหรือในแม่น้ำท่านเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.88$, $SD = 0.82$) เป็นอันดับที่ 6 ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหามลพิษในครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนสกปรก ส่งกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรคต่าง ๆ และทำลายบรรยากาศในครัวเรือน พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 1.01$) เป็นอันดับที่ 7 ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของชุมชนเกิดมลพิษ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 0.77$) เป็นอันดับที่ 8

ภาครัฐควรสนับสนุนให้ประชาชนลด/ เลิก การใช้ภาชนะบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลาย และกำจัดยาก เช่น โฟม พลาสติก เพื่อลดขยะมูลฝอยในชุมชน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น การจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.77$, $SD = 0.89$) เป็นอันดับที่ 9

ครอบครัวของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.90$) เป็นอันดับที่ 10

การทิ้งขยะบริเวณสองข้างถนนเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น การจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.77$, $SD = 0.89$) เป็นอันดับที่ 11

ถ้าประชาชนกำจัดขยะเองโดยไม่ถูกสุขลักษณะด้วยวิธีเผาหรือเททิ้งกลางแจ้งบริเวณ ที่พักอาศัยและที่สาธารณะ จะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการ ขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 0.86$) เป็นอันดับที่ 12

การคัดแยกขยะทำให้ง่ายต่อการจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือน พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.68$, $SD = 0.89$) เป็นอันดับที่ 13

การจัดการให้มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยโดยกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ จะทำให้ สภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในครัวเรือนและชุมชนดีขึ้น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น การจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.67$, $SD = 0.93$) เป็นอันดับที่ 14

การมีความต้องการที่จะจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านอย่างถูกวิธี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.56$, $SD = 0.86$) เป็นอันดับที่ 15

การมีประชาชนทิ้งขยะลงแม่น้ำมีผลต่อการทำลายสภาพแวดล้อมของแม่น้ำ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.49$, $SD = 0.83$) เป็นอันดับที่ 16

ประชาชนในชุมชนทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้ชุมชนเกิดความสกปรก พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.49, SD = 1.00$) เป็นอันดับที่ 17 การเห็นด้วยกับการรณรงค์ให้นำขยะไปทำปุ๋ยชีวภาพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.30, SD = 0.86$) เป็นอันดับที่ 18 การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชนเป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบลหนองคำลิ่งเพียงฝ่ายเดียว ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน เพราะประชาชนได้จ่ายภาษีให้แก่ราชการแล้ว พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.30, SD = 0.88$) เป็นอันดับที่ 19

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
1. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	63 (15.75)	221 (55.25)	92 (23.00)	24 (6.00)	2.81	0.77	ค่อนข้างดี	2
2. ท่านซื้อสินค้าชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก เป็นต้น	98 (24.50)	209 (52.25)	74 (18.50)	19 (4.75)	2.97	0.79	ค่อนข้างดี	1
3. ท่านเลือกใช้ถุงผ้า แทนการใช้ถุงพลาสติก วัสดุสิ่งของต่าง ๆ	52 (13.00)	165 (41.25)	136 (34.00)	47 (11.75)	2.56	0.86	ค่อนข้างดี	4
4. ท่านให้ความร่วมมือกัน เป็นอย่างดีในการลดขยะ เช่น การใช้ใบตองหรือใบบัวห่ออาหาร แทนการใช้ถุงพลาสติก	29 (7.25)	139 (34.75)	154 (38.50)	78 (19.50)	2.30	0.86	ค่อนข้างไม่ดี	7
5. ท่านเลือกใช้ปั่นโตหรืออับใส่ข้าวแทนการใช้ถุงพลาสติก	35 (8.75)	177 (44.25)	135 (33.75)	53 (13.25)	2.49	0.83	ค่อนข้างไม่ดี	6
6. ท่านเลือกใช้ผ้าเช็ดหน้า แทนการใช้กระดาษทิชชู ในการเช็ดหน้า	86 (21.50)	172 (43.00)	112 (28.00)	30 (7.50)	2.79	0.87	ค่อนข้างดี	3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย	ระดับความคิดเห็น				$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
7. ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการช่วยกันลดขยะ	75 (18.75)	120 (30.00)	131 (32.75)	74 (18.50)	2.49	1.00	ค่อนข้างไม่ดี	5
	ภาพรวม				2.63	0.61	ค่อนข้างดี	

จากตารางที่ 11 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.63$, $SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

การซื้อสินค้าชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก เป็นต้น พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 0.79$) เป็นอันดับที่ 1

การเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.81$, $SD = 0.77$) เป็นอันดับที่ 2

การเลือกใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษทิชชูในการเช็ดหน้า พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.87$) เป็นอันดับที่ 3

การเลือกใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของต่าง ๆ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.56$, $SD = 0.86$) เป็นอันดับที่ 4

การเลือกใช้ปิ่นโตหรืออับใส่ข้าวแทนการใช้ถุงพลาสติก พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.49$, $SD = 0.83$) เป็นอันดับที่ 5

การให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการช่วยกันลดขยะ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.49$, $SD = 1.00$) เป็นอันดับที่ 6

การให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการลดขยะ เช่น การใช้ใบตองหรือใบบัวห่ออาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.30$, $SD = 0.86$) เป็นอันดับที่ 7

ตารางที่ 12 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการนำมาใช้ใหม่

ด้านการนำมาใช้ใหม่	ระดับการปฏิบัติ				$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
1. ท่านเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้กลับมาใช้งานใหม่อีกครั้ง	152 (38.00)	189 (47.25)	43 (10.75)	16 (4.00)	3.19	0.78	ค่อนข้างดี	2
2. ท่านมีการนำขวดน้ำหวานหรือขวดแก้วอื่น ๆ ที่ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม	106 (26.50)	193 (48.25)	73 (18.25)	28 (7.00)	2.94	0.85	ค่อนข้างดี	3
3. ท่านมีการนำกระดาษที่เหลือมาใช้ทำกระดาษโน้ต	89 (22.25)	195 (48.75)	93 (23.25)	23 (5.75)	2.88	0.82	ค่อนข้างดี	4
4. ท่านนำขยะประเภทโลหะกลับมาใช้เป็นเครื่องประดับหรือของใช้ภายในครัวเรือน	30 (7.50)	142 (35.50)	144 (36.00)	84 (21.00)	2.30	0.88	ค่อนข้างไม่ดี	7
5. ท่านมีการนำสิ่งของเหลือใช้นำกลับมาใช้ซ้ำ เช่น การนำกระป๋องสีมาใช้เป็นถังขยะ	77 (19.25)	185 (46.25)	103 (25.75)	35 (8.75)	2.76	0.86	ค่อนข้างดี	5
6. ท่านมีการนำวัสดุประเภทไม้ที่ไม่ใช้แล้ว นำมาซ่อมแซมใช้ใหม่	73 (18.25)	170 (42.50)	114 (28.50)	43 (10.75)	2.68	0.89	ค่อนข้างดี	6
7. ท่านนำเสื้อผ้าเก่าที่ไม่ได้ใช้แล้วนำมาทำผ้าจี๊ว	185 (46.25)	141 (35.25)	63 (15.75)	11 (2.75)	3.25	0.82	ค่อนข้างดี	1
ภาพรวม					2.86	0.57	ค่อนข้างดี	

จากตารางที่ 12 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีด้านการนำมาใช้ใหม่ พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.86$, $SD = 0.57$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

การนำเสื้อผ้าเก่าที่ไม่ได้ใช้แล้ว นำมาทำผ้าจี๊ว พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.25$, $SD = 0.82$) เป็นอันดับที่ 1

การเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับมาใช้ใหม่ใหม่อีกครั้ง พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.19$, $SD = 0.78$) เป็นอันดับที่ 2

การมีการนำขวดน้ำหวานหรือขวดแก้วอื่น ๆ ที่ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.85$) เป็นอันดับที่ 3

การมีการนำกระดาษที่เหลือมาใช้ทำกระดาษโน้ต พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.88, SD = 0.82$) เป็นอันดับที่ 4

การมีการสิ่งของเหลือใช้นำกลับมาใช้ซ้ำ เช่น การนำกระป๋องสีมาใช้เป็นถังขยะ พบว่า
ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.76, SD = 0.86$)
เป็นอันดับที่ 5

การมีการนำวัสดุประเภทไม้ที่ไม่ใช้แล้ว นำมาซ่อมแซมใช้ใหม่ พบว่า ประชาชน
มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.68, SD = 0.89$) เป็นอันดับที่ 6

การนำขยะประเภทโลหะกลับมาใช้เป็นเครื่องประดับหรือของใช้ภายในครัวเรือน พบว่า
ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.30, SD = 0.88$)
เป็นอันดับที่ 7

ตารางที่ 13 ผลการศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				$\bar{X}$	SD	ระดับ พฤติกรรม	อันดับ
	เห็นด้วย	ค่อนข้าง เห็นด้วย	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
1. ท่านมีการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน	84 (21.00)	190 (47.50)	83 (20.75)	43 (10.75)	2.79	0.90	ค่อนข้างดี	4
2. เมื่อท่านทิ้งขยะเปียก จะมีภาชนะรองรับเสมอ เช่น ถัง	134 (33.50)	192 (48.00)	53 (13.25)	21 (5.25)	3.10	0.82	ค่อนข้างดี	1
3. ท่านไม่สะสมขยะมูลฝอย เป็นปริมาณมาก ๆ แล้วจึงค่อย นำไปทิ้งใส่ถังเทศบาล	131 (32.75)	165 (41.25)	64 (16.00)	40 (10.00)	2.97	0.94	ค่อนข้างดี	2
4. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภท หลอดนีออนและกระป๋องสเปรย์ ก่อนทิ้งลงในถังขยะ	81 (20.25)	185 (46.25)	93 (23.25)	41 (10.25)	2.77	0.89	ค่อนข้างดี	5
5. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภท ถ่านไฟฉายก่อนทิ้งลงในถังขยะ	73 (18.25)	175 (43.75)	98 (24.50)	54 (13.50)	2.67	0.93	ค่อนข้างดี	6
6. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภท พลาสติกก่อนทิ้งลงในถังขยะ	83 (20.75)	183 (45.75)	94 (23.50)	40 (10.00)	2.77	0.89	ค่อนข้างดี	5
7. ท่านไม่นำกิ่งไม้ ดิน หรือเศษ วัสดุก่อสร้างใส่ลงไปในถังขยะ	134 (33.50)	127 (31.75)	91 (22.75)	48 (12.00)	2.87	1.01	ค่อนข้างดี	3
ภาพรวม					2.85	0.68	ค่อนข้างดี	

จากตารางที่ 13 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 0.68$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

การทิ้งขยะเปียกจะมีภาชนะรองรับเสมอ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 3.10$, $SD = 0.82$) เป็นอันดับที่ 1

การไม่สะสมขยะมูลฝอยเป็นปริมาณมาก ๆ แล้วจึงค่อยนำไปใส่ถังเทศบาล พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.97$, $SD = 0.94$) เป็นอันดับที่ 2

การไม่นำกิ่งไม้ ดิน หรือเศษวัสดุก่อสร้างไปลงในถังขยะ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี ($\bar{X} = 2.87$, $SD = 1.01$) เป็นอันดับที่ 3

การมีการคัดแยกขยะเปียกขยะแห้งออกจากกัน พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.79$, $SD = 0.90$) เป็นอันดับที่ 4

การมีการคัดแยกขยะประเภทหลอดนื้อนและกระป๋องสเปรย์ก่อนทิ้งลงในถังขยะ และท่านมีการคัดแยกขยะประเภทพลาสติกก่อนทิ้งลงในถังขยะ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.77$, $SD = 0.89$) เป็นอันดับที่ 5

การมีการคัดแยกขยะประเภทถ่านไฟฉายก่อนทิ้งลงในถังขยะ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.67$, $SD = 0.93$) เป็นอันดับที่ 6

ตารางที่ 14 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ในปัจจัยด้านภาพรวมต่าง ๆ

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{X}$	SD	ระดับพฤติกรรม	อันดับ
ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย	2.63	0.61	ระดับค่อนข้างดี	3
ด้านการนำมาใช้ใหม่	2.86	0.57	ระดับค่อนข้างดี	1
ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	2.85	0.68	ระดับค่อนข้างดี	2
ภาพรวม	2.77	0.54	ระดับค่อนข้างดี	

จากตารางที่ 14 ผลการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอบ้านทอ จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.77$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านการนำมาใช้ใหม่ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.86$, $SD = 0.57$) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.85$, $SD = 0.68$) เป็นอันดับที่ 2

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับค่อนข้างดี ($\bar{X} = 2.63$, $SD = 0.61$) เป็นอันดับที่ 3

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอบ้านทอ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และสถานภาพทางครอบครัว ได้ดังนี้

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอบ้านทอ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				
	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	203	2.8342	0.54054	2.188	0.029*
หญิง	197	2.7172	0.52849		

* $P \leq .05$

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกัน

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-test ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอบ้านทอ

จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนเพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อจำแนกการทดสอบเป็นรายด้านในพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ที่มีเพศต่างกัน พบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้านการนำมาใช้ใหม่ และด้านการคัดแยก ขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนเพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	7.577	5	1.515	5.551	0.000*
ภายในกลุ่ม	107.555	394	0.273		
รวม	115.132	399			

* $P \leq .05$

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยสูตร LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	ไม่เกิน 20 ปี	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	61 ปีขึ้นไป
ไม่เกิน 20 ปี	2.5006	-		-0.26907*	-0.38800*	-0.39330*	-0.54931*
20-30 ปี	2.6568		-		-0.23181*	0.23711*	-0.39311*
31-40 ปี	2.7696			-			-0.28024*
41-50 ปี	2.8886				-		
51-60 ปี	2.8939					-	
ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	3.0499						-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ

1. กลุ่มอายุ 31-40 ปี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุไม่เกิน 20 ปี
2. กลุ่มอายุ 41-50 ปี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุไม่เกิน 20 ปี
3. กลุ่มอายุ 51-60 ปี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุไม่เกิน 20 ปี
4. กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุไม่เกิน 20 ปี
5. กลุ่มอายุ 41-50 ปี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุ 20-30 ปี
6. กลุ่มอายุ 51-60 ปี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุ 20-30 ปี
7. กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุ 20-30 ปี
8. กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย				
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.182	2	2.091	7.482	0.001*
ภายในกลุ่ม	110.950	397	0.279		
รวม	115.132	399			

* $P \leq .05$

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย
แตกต่างกัน

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน
พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่
ด้วยสูตร LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หม้าย/ หย่า
โสด	2.6310	-	-0.21955 *	-0.20822 *
สมรส	2.8505		-	
หม้าย/ หย่า	2.8392			-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 19 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพพบว่า

1. สถานภาพสมรสมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่าสถานภาพโสด
2. สถานภาพหม้าย/หย่ามีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่าสถานภาพโสด

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.060	5	0.015	0.052	0.995
ภายในกลุ่ม	115.072	395	0.291		
รวม	115.132	399			

*P ≤ .05

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย				
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.532	5	0.506	1.772	0.118
ภายในกลุ่ม	112.600	394	0.286		
รวม	115.132	399			

* $P \leq .05$

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการ
ขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
จำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบ
สมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่าง
จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย				
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	4.470	5	0.894	3.183	0.008*
ภายในกลุ่ม	110.662	394	0.281		
รวม	115.132	399			

* $P \leq .05$

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยสูตร LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	นักเรียน/ นักศึกษา	ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้างทั่วไป	พนักงาน บริษัทเอกชน	พ่อบ้าน/ แม่บ้าน
นักเรียน/ นักศึกษา	2.5339	-	-0.27765*	-0.30873*	-0.21377*	-0.25939*	-0.45812*
ข้าราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	2.8116		-				
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	2.8427			-			
รับจ้างทั่วไป	2.7477				-		-0.24435*
พนักงานบริษัทเอกชน	2.7933					-	
พ่อบ้าน/ แม่บ้าน	2.9921						-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า

1. อาชีพรับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่านักเรียน/ นักศึกษา
2. อาชีพค้าขายธุรกิจส่วนตัว มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่านักเรียน/ นักศึกษา
3. อาชีพรับจ้างทั่วไป มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่านักเรียน/ นักศึกษา
4. อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่านักเรียน/ นักศึกษา

5. อาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่านักเรียน/ นักศึกษา
6. อาชีพพ่อบ้าน/ แม่บ้าน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่าอาชีพรับจ้างทั่วไป

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิก	พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย				
	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.198	3	0.733	2.569	0.054 *
ภายในกลุ่ม	112.934	396	0.285		
รวม	115.132	399			

* $P \leq .05$

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมจัดการ
ขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

จากตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง
จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA
เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยสูตร LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำนวนสมาชิก
ในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	$\bar{X}$	1 คน	2 คน	3 คน	4 คนขึ้นไป
1 คน	2.2313	-	-0.52702*	-0.54565*	-0.56622*
2 คน	2.7583		-		
3 คน	2.7769			-	
4 คนขึ้นไป	2.7975				-

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามจำนวน
สมาชิกในครัวเรือน พบว่า

1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2 คน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่าจำนวน
สมาชิกในครัวเรือน 1 คน
2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่าจำนวน
สมาชิกในครัวเรือน 1 คน
3. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คนขึ้นไป มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยได้ดีกว่า
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 คน

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
ในเขตเทศบาลตำบลหนองคำดิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพ
ทางครอบครัว

สถานภาพทางครอบครัว	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย				
	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
หัวหน้าครอบครัว	158	2.7743	0.50906	-0.069	0.945
ผู้อยู่อาศัย/ สมาชิก	242	2.7780	0.55579		

สมมติฐานที่ 8 ประชาชนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

จากตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว โดยใช้ค่าสถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่าง จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
3. ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. ประชาชนที่มีอาชีพต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
7. ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
8. ประชาชนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ประการแรก เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ประการที่สอง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และสถานภาพทางครอบครัว โดยเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครัวเรือนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 ครัวเรือน โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างที่มีตัวแปร 2 ตัวแปร และใช้ One-way ANOVA ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป รวมทั้งเมื่อมีความแตกต่างในรายคู่ใช้สูตรแบบ LSD ในการดูความแตกต่าง

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของประชาชนเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนส่วนมากเป็นเพศหญิง ประชาชนส่วนมากมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ประชาชนมากที่สุดมีสถานภาพสมรส ประชาชนส่วนมากมีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ประชาชนส่วนมากมีรายได้ 10,000-20,000 บาท ประชาชนส่วนมากมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ประชาชนมากที่สุดมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ขึ้นไป ประชาชนมากที่สุดมีสถานภาพทางครอบครัว เป็นผู้อยู่อาศัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี จำแนกรายข้อได้ดังนี้

การต้องการให้หน่วยงานเทศบาลตำบลหนองตำลึงให้บริหารในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1

การเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษ (ในฐานะผู้ทิ้งขยะ) จึงมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและจ่ายค่าจัดการขยะ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2

การที่ชุมชนมีความสะอาดเรียบร้อยดี ยังไม่มีปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอย จึงไม่ต้องมีการแก้ไขปัญหา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 3

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อจำแนกตามรายด้านได้ดังนี้

ด้านการนำมาใช้ใหม่ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2

ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 3

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ในภาพรวมประชาชนในเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

การซื้อสินค้าชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก เป็นต้น พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1

การเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการนำมาใช้ใหม่ พบว่า ในภาพรวมประชาชน

ในเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
ในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

การนำเสื้อผ้าเก่าที่ไม่ได้ใช้แล้ว นำมาทำผ้าชีวรี่ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมกรรมการจัดการ
ขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1

การเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับมาใช้งานใหม่อีกครั้ง พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ในภาพรวม
ประชาชนในเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีพฤติกรรมกรรมการจัดการ
ขยะมูลฝอยในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้

การทิ้งขยะเปียกจะมีภาชนะรองรับเสมอ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมกรรมการจัดการ
ขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 1

การไม่สะสมขยะมูลฝอยเป็นปริมาณมาก ๆ แล้วจึงค่อยนำไปใส่ถังเทศบาล พบว่า
ประชาชนมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ประชาชนให้ความสำคัญ
เป็นอันดับที่ 2

การทดสอบสมมติฐาน

เพศ พบว่า ประชาชนเพศต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถานภาพ พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการ
ขยะมูลฝอยไม่แตกต่าง จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน
ต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่าง จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถานภาพทางครอบครัว พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่าง จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีประเด็นสำคัญในการอภิปรายดังนี้

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมพบว่า โดยภาพรวมของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรทิพย์ บุญเพ็ญ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด” พบว่า ประชาชนมีระดับความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและมีระดับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับดี แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของนนทาศิริคุณ และคณะ (2549) ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้และผลงานวิจัยของสินีนากู ชื่นบาน (2556, หน้า 20-22) ได้ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยค่อนข้างไม่ดี ซึ่งอาจจะเกิดมาจากที่ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะเท่าที่ควร

เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และสถานภาพทางครอบครัว มีดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสินีนากู ชื่นบาน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า เพศต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะที่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของรุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” พบว่า อายุต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของสินีนานู ชื่นบาน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ของประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุต่างกัน มีพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิรัช โพธิ์ทอง (2551) เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า สถานภาพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ซึ่งต่างไปจากกับผลงานวิจัยของรุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” พบว่า รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” พบว่า อาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสินีนานู ชื่นบาน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า จำนวนสมาชิกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ระดับ 0.05 แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของรุ่งอรุณ วงษ์อินทร์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนสมาชิกต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีสถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยไม่แตกต่างกัน ซึ่งต่างไปจากผลงานวิจัยของสินีนานู ชื่นบาน (2556) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า สถานภาพทางครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

จากผลการศึกษา พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ผู้วิจัยพบว่า ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ประชาชนให้ความร่วมมือกันในการลดขยะ เช่น การใช้ใบตองหรือใบบัวห่ออาหาร แทนการใช้ถุงพลาสติกเป็นอันดับสุดท้าย เพราะประชาชนยังไม่มองเห็นถึงผลกระทบที่จะตามมา หากยังใช้ขยะจำพวกถุงพลาสติกเกินความจำเป็น ฉะนั้น ทางเทศบาลควรมีการจัดทำโครงการ หรือณรงค์ให้ประชาชนใช้ใบตองหรือใบบัวห่ออาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อส่งเสริมจัดการอบรมให้กับประชาชนในชุมชนให้เข้าใจเกี่ยวกับมลพิษที่เกิดจากขยะมูลฝอย

ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนนำขยะประเภทโลหะกลับมาใช้เป็นเครื่องประดับ หรือของใช้ภายในครัวเรือนเป็นอันดับสุดท้าย เพราะประชาชนไม่มีความรู้ความสามารถในการนำขยะหรือสิ่งของเหลือใช้มาแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่ จึงทำให้ไม่เห็นความสำคัญของการนำกลับมาใช้ใหม่ ฉะนั้น ทางเทศบาลควรมีการอบรมให้ประชาชนได้รับรู้ถึงประโยชน์ของขยะที่จะมาประยุกต์ให้ใช้งานได้ใหม่

ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนให้ความสำคัญการคัดแยกขยะประเภทถ่านไฟฉาย ก่อนทิ้งลงในถังขยะเป็นอันดับสุดท้าย เพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องขยะอันตราย ทางเทศบาลควรมีการให้ประชาสัมพันธ์ความรู้กับประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และณรงค์ให้เกิดการคัดแยกขยะในครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างดี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการลดขยะ เช่น การใช้ใบตองหรือใบบัวห่ออาหารแทนการใช้ถุงพลาสติกเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองคำจึง ควรมีการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนให้มีความชัดเจน โดยให้ประชาชนได้รับรู้ถึงนโยบายเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะมูลฝอย

2. ด้านการนำมาใช้ใหม่ พบว่า ประชาชนนำขยะประเภทโลหะกลับมาใช้เป็นเครื่องประดับหรือของใช้ภายในครัวเรือนเป็นอันดับสุดท้าย จึงเสนอให้จัดทำโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนนำขยะประเภทโลหะกลับมาใช้เป็นเครื่องประดับหรือของใช้ภายในครัวเรือน

3. ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย พบว่า ประชาชนมีการคัดแยกขยะประเภทถ่านไฟฉายก่อนทิ้งลงในถังขยะเป็นอันดับสุดท้าย จึงเสนอให้จัด โครงการหรือกิจกรรมสำหรับให้ประชาชนมีกิจกรรมการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เทศบาลควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในด้านต่าง ๆ โดยสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เสียงตามสาย เอกสารแผ่นพับ หรือป้าย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง

2. เทศบาลควรมีการส่งเสริมและจัดกิจกรรม/ โครงการ เพื่อให้ประชาชนเกิดความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอยเปียกและขยะแห้งก่อนนำไปทิ้ง

3. เทศบาลควรจัดหาถังขยะและกำหนดจุดที่ตั้งให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

4. เทศบาลควรจัดหาถังขยะสำหรับใส่ขยะอันตราย เพื่อจะได้แยกเป็นสัดส่วนไว้เฉพาะ และสะดวกต่อการนำไปกำจัด

5. เทศบาลควรจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตนเอง เช่น ตั้งเป็นคณะกรรมการดูแลในเรื่องการจัดการขยะในชุมชน หรือหมู่บ้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอื่น ๆ และนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบ เพื่อให้ได้ภาพรวมของพฤติกรรมประชาชน

2. ควรมีการอบรมให้ความรู้ ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย ให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น

3. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการทำงาน

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2549). *ข้อมูลความปลอดภัยเคมีภัณฑ์*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pcd.go.th>
- ขวัญจิตต์ จันทร์นาหว่า. (2557). *พฤติกรรมและความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกลาง อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง. (2558). *โครงสร้างองค์กร*. เข้าถึงได้จาก <http://nongtumlueng.go.th/>
- จิตติพงษ์ กาทอง. (2552). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐกร ชูเกียรติ. (2548). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยเชิงกลยุทธ์: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัชกุล รัตนวิบูลย์. (2543). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในพื้นที่เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยชนะ สงคำ. (2554). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอมือสตูล จังหวัดสตูล*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงเด่น ศรีบุรี. (2547). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง. (2558). *แผนพัฒนาสามปี เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง (2558-2560)*. ชลบุรี: เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง.
- นนทยา ศิริคุณ, สุกันญา ค่าเจริญ และธัญญ์ธิดา ฤทธิ์นรเศรษฐ์. (2549). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นิภา ธรรมวิชชาบุรณ. (2550). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน เขตเทศบาลตำบลหนองคล้า ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลหนองคล้า อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ผดุงศักดิ์ นัยดี. (2556). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหง อำเภอกวาง จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา นโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พรทิพย์ บุญเพ็ญ. (2554). *พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล เกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรศักดิ์ ธนวัฒน์สกุล. (2553). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยเครือข่ายท้องถิ่น ในเขตอำเภอ หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิสิษฐ์ ลินธิสุทธิ. (2553). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบล โนน สมบูรณ์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภวัต คาระวิวัฒนา. (2551). *กระบวนการบริหารจัดการขยะของชุมชนกรณีศึกษา ชุมชน ในเขตเทศบาล ตำบลแะ อำเภอบรรี จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ระเบียบ ขันดี. (2553). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งกิจ บุรณ์เจริญ. (2554). *การจัดการขยะฐานศูนย์: กรณีศึกษา โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอ จอมพระ จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการ สิ่งแวดล้อม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- รุ่งอรุณ วงษ์อินทร์. (2556). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
อ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลือชัย วงษ์ทอง. (2555). เอกสารประกอบการสอนวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.
ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วลัยพร สกกุลพอง. (2551). การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองมาบตาพุด จังหวัดระยอง. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันชัย มีชาติ. (2548). พฤติกรรมการบริหารองค์การสาธารณะ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
วิรัช โพธิ์ทอง. (2551). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอองค์รักษ์ จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครอง
ท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง. (2558). สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของ
เทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง. เข้าถึงได้จาก <http://www.nongtumlueng.go.th/>
- สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2548). รายงานประจำปี 2548
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ:
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- ลินีนานู ชื่นบาน. (2556). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเทศบาล
ตำบลนาป่า อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพัตรา คุโพนทอง. (2553). การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลโพธิ์พิสัย
อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพร ศรีงาม. (2552). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคอน
หัวพ่อ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุระ คงเกษม. (2554). *การบริหารจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชาวอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดหนองคาย*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Yamane, T. (1973). *Statistics and introductory analysis*. New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง

อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

*****

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วนนี้ ขอความกรุณาให้ตอบทุกข้อ เพราะหากเว้นข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้แบบสอบถามไม่สมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบคำถามเหล่านี้โดยทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

- เพศ _____(1) ชาย _____(2) หญิง
- อายุ
_____ (1) ไม่เกิน 20 ปี _____ (2) 20-30 ปี
_____ (3) 31-40 ปี _____ (4) 41-50 ปี
_____ (5) 51-60 ปี _____ (6) มากกว่า 60 ปีขึ้นไป
- สถานภาพสมรส
_____ (1) โสด _____ (2) สมรส
_____ (3) หม้าย _____ (4) หย่า
- ระดับการศึกษา
_____ (1) ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า
_____ (2) มัธยมศึกษาตอนต้น
_____ (3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.
_____ (4) อนุปริญญา/ ปวส.
_____ (5) ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

5. อาชีพ

- _____ (1) นักเรียน/ นักศึกษา   _____ (2) ข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 _____ (3) ก้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว   _____ (4) รับจ้างทั่วไป
 _____ (5) พนักงานบริษัทเอกชน   _____ (6) พ่อบ้าน/ แม่บ้าน

6. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

- _____ (1) ไม่เกิน 10,000 บาท   _____ (2) 10,000-20,000 บาท
 _____ (3) 20,001-30,000 บาท   _____ (4) 30,001-40,000 บาท
 _____ (5) 40,001-50,000 บาท   _____ (6) 50,001 บาทขึ้นไป

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- _____ (1) 1 คน   _____ (2) 2 คน
 _____ (3) 3 คน   _____ (4) 4 คน

8. สถานภาพทางครอบครัว

- _____ (1) หัวหน้าครอบครัว   _____ (2) ผู้อยู่อาศัย/ สมาชิก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองคำสิงห์ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุดหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)
1	ท่านมีความต้องการที่จะจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่านอย่างถูกวิธี				
2	ท่านคิดว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข				
3	ท่านคิดว่าขยะจะมากขึ้นหรือน้อยลงเป็นเรื่องปกติ				

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)
4	เมื่อพบขยะบนถนนหรือในแม่น้ำท่านเห็นว่า เป็นเรื่องธรรมดา				
5	การมีประชาชนทิ้งขยะลงแม่น้ำ มีผลต่อการทำลายสภาพแวดล้อมของแม่น้ำ				
6	ท่านเห็นด้วยกับการรณรงค์ให้นำขยะ ไปทำปุ๋ยชีวภาพ				
7	ประชาชนในชุมชนทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้ชุมชนเกิดความสกปรก				
8	ขยะมูลฝอยเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของชุมชนเกิดมลพิษ				
9	ครอบครัวของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการกับขยะมูลฝอยในครัวเรือน				
10	การคัดแยกขยะทำให้ง่ายต่อการจัดการกับ ขยะมูลฝอยในครัวเรือน				
11	การทิ้งขยะบริเวณสองข้างถนน เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม				
12	ท่านต้องการให้หน่วยงานเทศบาล ตำบลหนองตำดิ่งให้บริหารในการจัดการ ขยะมูลฝอยในครัวเรือนของท่าน				
13	ขยะมูลฝอยก่อให้เกิดปัญหามลพิษ ในครัวเรือน ทำให้ครัวเรือนสกปรก สังกลิ่นเหม็น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์พาหะ นำโรคต่าง ๆ และทำลายบรรยากาศ ในครัวเรือน				

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย (4)	ค่อนข้างเห็นด้วย (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)
14	การจัดการให้มีระบบการจัดการขยะมูลฝอย โดยกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ จะทำให้สภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในครัวเรือนและชุมชนดีขึ้น				
15	ชุมชนของท่านมีความสะอาดเรียบร้อยดี ยังไม่มีปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอย จึงไม่ต้องการแก้ไขปัญหา				
16	การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชน เป็นหน้าที่ของเทศบาลตำบลหนองตำลึงเพียงฝ่ายเดียว ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน เพราะประชาชนได้จ่ายภาษีให้แก่ราชการแล้ว				
17	ถ้าประชาชนกำจัดขยะเองโดยไม่ถูกสุขลักษณะด้วยวิธีเผาหรือเททิ้งกลางแจ้ง บริเวณที่พักอาศัยและที่สาธารณะ จะก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ				
18	ภาครัฐควรสนับสนุนให้ประชาชนลด/ เลิกการใช้ภาชนะบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายและกำจัดยาก เช่น โฟม พลาสติก เพื่อลดขยะมูลฝอยในชุมชน				
19	ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษ (ในฐานะผู้ทิ้งขยะ) จึงมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและจ่ายค่าจัดการขยะ				

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุดหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี	ระดับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย			
	ทุกครั้ง (4)	บ่อยครั้ง (3)	นาน ๆ ครั้ง (2)	ไม่เคยทำ (1)
ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย				
1. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติก เกินความจำเป็น				
2. ท่านซื้อสินค้าชนิดเติม (Refill) เพื่อลด ปริมาณขยะ เช่น น้ำยาล้างจาน ผงซักฟอก เป็นต้น				
3. ท่านเลือกใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก ใส่สิ่งของต่าง ๆ				
4. ท่านให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ในการช่วยลดขยะ เช่น การใช้ใบตองหรือใบบัว ห่ออาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก				
5. ท่านเลือกใช้ปั่นโตหรืออับใส่ข้าว แทนการใช้ถุงพลาสติก				
6. ท่านเลือกใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษ ทิชชูในการเช็ดหน้า				
7. ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านในการช่วยกัน ลดขยะ				
ด้านการนำมาใช้ใหม่				
1. ท่านเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้อีกกลับมา ใช้งานใหม่อีกครั้ง				
2. ท่านมีการนำขวดน้ำหวาน หรือขวดแก้วอื่น ๆ ที่ใช้แล้วนำมาบรรจุน้ำดื่ม				

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี	ระดับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย			
	ทุกครั้ง (4)	บ่อยครั้ง (3)	นาน ๆ ครั้ง (2)	ไม่เคยทำ (1)
3. ท่านมีการนำกระดาษที่เหลือมาใช้ทำ กระดาษโน้ต				
4. ท่านนำขยะประเภทโลหะกลับมาใช้เป็น เครื่องประดับหรือของใช้ภายในครัวเรือน				
5. ท่านมีการสิ่งของเหลือใช้ นำกลับมาใช้ซ้ำ เช่น การนำกระป๋องสีมาใช้เป็นถังขยะ				
6. ท่านมีการนำวัสดุประเภทไม้ที่ไม่ใช้แล้ว นำมาซ่อมแซมใช้ใหม่				
7. ท่านนำเสื้อผ้าเก่าที่ไม่ได้ใช้แล้ว นำมาทำ ผ้าชีวัวร์				
ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย				
1. ท่านมีการคัดแยกขยะเปียกขยะแห้งออกจากกัน				
2. เมื่อท่านทิ้งขยะเปียกจะมีภาชนะรองรับเสมอ เช่น ถุง				
3. ท่านไม่สะสมขยะมูลฝอยเป็นปริมาณมาก ๆ แล้วจึงค่อยนำไปทิ้งใส่ถังเทศบาล				
4. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทหลอดนิออน และกระป๋องสเปรย์ก่อนทิ้งลงในถังขยะ				
5. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทถ่านไฟฉาย ก่อนทิ้งลงในถังขยะ				
6. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทพลาสติกก่อน ทิ้งลงในถังขยะ				
7. ท่านไม่นำกิ่งไม้ ดิน หรือเศษวัสดุก่อสร้าง ใส่ลงไปในถังขยะ				